

Partiprogram

A - INDUSTRI OG NÆRING

- Olje og Gass
- Fiske
- Landbruk
- Videreforedling av norske råvarer
- SMBs - Små og Mellomstore Bedrifter
- Naturressurser, Kraftproduserende - og Kraftintensiv Industri
- Verftsindustrien
- Sjøfart og maritim næring
- Transportnæringen
- Nærings og nytelsesindustrien
- Dagligvarebransjen
- Turist- og reiselivsnæringen
- Finansnæringen

B - OFFENTLIG SEKTOR

- Folkeavstemminger
- Beredskap og krisesituasjoner i Norge
- Lønninger og godtgjørelser i det offentlige
- Konsulentbruk i det offentlige
- Skatt og avgifter
- Justispolitikk og domstolene
- Kommune, Fylkeskommune, Stat

- Undervisning, skole, fag- og høyere utdanning
- Kollektivtransport
- Vei og offentlig infrastruktur, bompengefinansiering
- By- og arealutnytting
- Boligbygging
- Byråkrati, forenkling og digitalisering

C - VELFERD, HELSE OG OMSORG

- Stønader, statlige ytelser og pensjoner
- Helse og Omsorg
- Barns sikkerhet og rettigheter
- Rus og rehabilitering
- Funksjonshemmede

D - SIVILT SAMFUNN

- Ytringsfrihet
- Religion og Livssyn
- Likestilling og LBH+
- Kultur, frivillighet og Idrett

E - INTERNASJONALT

- Forsvar, NATO, FN
- EU/EØS, Eksport og Arbeidsinnvandring
- Bistand, Asyl, Flyktninger
- Miljø
- Klima

A - INDUSTRI OG NÆRING

Olje og gass

- Olje- og gassindustrien er en av Norges aller viktigste næringer.
- Den er også en viktig distriktsnæring og sysselsetter over 330.000 mennesker direkte inkludert leverandørindustrien. I tillegg kommer de enorme ringvirkningene i bygd og by. For mange kommuner betyr inntektene et nærmest «være eller ikke være» i forhold til kvalitet og kvantitet på de tjenesten som tilbys befolkningen.
- Det «grønne skiftet» kan ikke gjennomføres uten inntektene og kunnskapen olje- og gassindustrien tilfører samfunnet. **INP** ønsker at Norge skal være et land som tar i bruk inntekter og etablerer støtteordninger for utvikling av løsninger til fremtidens energibærere. Gjennom insentiver til næringslivet skal Norge innta en verdensledende rolle innen innovasjon og utvikling av gode løsninger.

Utvikling av industrien:

INP ser at utviklingen av subsealøsninger/ havbunnsrammer som produserer fjernbetjent fra land kan være mulig å ta i bruk.

Denne type «ny» teknologi vil kunne tas i bruk i disse kystnære områdene hvor tradisjonelle plattformer antagelig ikke vil være et alternativ og heller ikke er ønsket.

Vi mener at dette kan få en positiv lokal klimaeffekt idet det ikke tas i bruk lokale gasskraftverk.

Elektrifisering av offshoreinstallasjoner med kraftforsyning fra land kan være et alternativ til kystnære installasjoner. Her vil vi likevel påpeke at det for hvert prosjekt skal gjennomføres kost-/nyttevurdering i forhold til det landbasert behov for elektrisk kraftforsyning.

INP ser det paradoksale i å elektrifisere offshoreinstallasjoner dersom dette igjen medfører at det må importeres kraft fra europeiske brunkullkraftverk, eller at dette får konsekvenser for elforsyning til landbasert industri og husholdninger. I slike situasjoner ønsker **INP** å vurdere om konsesjon i det hele tatt skal gis.

Landanleggene som i dag mottar olje- og gass er gode eksempler på at vi i Norge, ved å legge rammevilkårene til rette for næringen, kan konkurrere også innenfor videreforedling av naturressurser og råstoff. Landanleggene har tilgjengelig rimelig, ren norsk vannkraft. Dette resulterer i at alle norske produksjonsanlegg kan bidra til en lavere miljøbelastning, ved å utvikle og produsere produkter, i stedet for å sende alle råstoffene ut av vår kontroll.

Rammevilkårene for næringen er helt tydelig på at olje- og gassnæringen skal komme hele landet til gode.

Landbruk:

INP vil jobbe for at oljeselskapene som opererer på norsk sokkel skal støtte opp om norsk landbruk gjennom fortrinnsvis å handle norsk kjøtt til offshoreinstallasjoner på norsk sokkel i den utstrekning norsk landbruk klarer å levere med et fritak for avgifter. Dette for å kompensere for den økonomiske forskjellen som vil oppstå ved å favorisere nasjonalt produserte råvarer.

For å trygge næringen og landets økonomi, vil **INP** gå inn for følgende politiske målsettinger og tiltak:

- **INP** ønsker å legge til rette for fortsatt vekst og åpne for en aktiv letevirsomhet ved at det åpnes for nye årlige letekonsesjoner også i Barentshavet. **INP** ønsker å videreføre letefusjonsordningen. Dette for å stimulere til konkurranse ved at nye «unge» selskaper tør å satse på norsk sokkel. Ordningen har så langt vært en suksess for Norge da de årlige inntektene etter funn langt overskrider avskrivningene leteselskapene har benyttet seg av.
- **INP** går inn for en konsekvensutredning av Lofoten, Vesterålen og Senja, LOVESE. Vi ønsker en faktabasert utredning som viser konsekvenser for eksisterende næring, miljø og befolkning før tillatelse til leting, prøveboring, boring og utvinning tillates. En konsekvensutredning skal ikke oppfattes som en «blankofullmakt» til potensielle oljeselskaper for å kunne starte utvinning i disse sårbare områdene. Hensikten er å innhente kunnskap om konsekvenser lete og utvinning av gass- og oljeforekomster har for korallrev, fiskebestand, gyteplasser osv.
- Hvilke områder egner seg seismiske undersøker og hvilke områder er ikke egnet for dette?
- Hvilke konsekvenser får olje- og gassvirksomhet for lokalbefolkning og – samfunn der aktiviteten foregår?
- Hvilken oljeberedskap må man ha, finnes det tekniske løsninger for oljevern av kysten og andre tiltak mot forringelse av grunnlaget for annen næring på havet og på land, miljøet og naturen.

Rekruttering:

Det ligger føringer om at de enkelte selskapene er pliktig til å rekruttere personell fra hele landet.

INP registrerer imidlertid at enkelte selskaper inntar en type proteksjonistisk rekrutteringspolicy, idet det rekrutteres i for stor grad fra postadresser nær offshore utreisesteder. Dette ønsker **INP** et tilsyn med via petroleumstilsynet,

PTIL, der de ser på om denne praksisen er i strid med petroleumsloven og konsesjonsbestemmelsene.

Lærlinger: **INP** vil arbeide for at oljeselskapene som skal operere på norsk sokkel, skal ha krav om å delta i lærlingeprogrammet. **INP** vil avkreve aktiv deltakelse fra alle aktører på norsk sokkel i forbindelse med utvikling og fastsetting av lærlingeprogram, herunder også tilknytning til det samme.

Lederlønninger:

INP ønsker å jobbe for at det skal stilles krav til enhver bedrift der staten innehar andeler eller majoritet, om at bedriftens ledelse og styre skal vise sterkt måtehold i sine vederlag og lønns- og arbeidsvilkår.

Offshorearbeidere og skatt:

- **INP** vil fjerne matskatten. Offshorearbeidere betaler i dag en lite rettferdig matskatt. Matskatten slår ut for en gruppe som ikke har anledning til å velge bort måltidene om bord.
- **INP** vil gi fradragrett for utgifter til kost selv om man har kokemuligheter i pendlerboligen. Mange offshorearbeidere pendler fordi de påtar seg oppgaver for arbeidsgiver i prosjekter og midlertidige stillinger på land. Dette tilfører oljeselskapene en stor ressurs, noe **INP** ønsker å anerkjenne.

Fiskerinæringen

Fiskerinæringen, kvoter og konsesjoner

Generelt:

INP skal også være partiet for kystbefolkningen og politisk ivareta deres interesser i ny og tradisjonell næring.

INP ønsker en satsing på den tradisjonelle kyst- og havfiskebruk-industrien.

Fiskeressursene er et felleseie, og er en viktig del av Norges naturressurser. **INP** mener at alle naturressurser i utgangspunktet skal være fellesskapets eie. Kvoter, fordeling av disse og konsesjoner og konsesjonstildelinger skal derfor styres og eies av fellesskapet.

INP ønsker en grundig utredning og endring av de gjeldende lover og regler i forbindelse med den årlige kvotemeldinga som norske fiskerier forholder seg til.

INP ønsker at fremtidig oppdrettsnæring også skal kunne etableres på land, alternativt skal det være utslippsfritt sjøbasert gjennom et teknologisk samarbeid for å finne mulige løsninger. Dette for å spare miljøet og hindre rømming av laks. Det er alles interesse å ivareta villfiskbestanden intakt og fri for smittesykdommer.

INP ser imidlertid at fordyrende løsninger kan medføre at næringen avvikles og flyttes til lavkostland istedenfor teknologiutvikling i Norge. Derfor ønsker vi med vår politikk en forsiktig tilnærming som ikke skader næringen, men stimulerer til at vi for fremtiden bevarer og utvikler foredlingen i Norge.

INP ønsker å se på konsesjonsordningen rundt oppdrett og hvordan denne kan bidra til utvikling i de kommunene de etableres. Fremtidige konsesjonstildelinger for oppdrett skal kun gis kommuner som ønsker og har arealer tilgjengelig.

Kommunene skal eie konsesjonen og «leie» den ut til driftsselskaper der kommunen har mulighet til en minoritetsandel i selskapet. Slik kan kommunene som stiller arealer tilgjengelig, innbringe sårt tiltrengte midler, mot en statlig fastsatt produksjonsavgift som vil gi forutsigbarhet for leietaker av konsesjonen.

INP går inn for en generell produksjonsavgift for oppdrettsnæringen basert på faktisk salg. Avgiften skal gå uavkortet til kommunene som har lagt forholdene til rette og stilt sine arealer til disposisjon.

Videreforedling:

INP ønsker å stimulere til etablering av videreforedlingsanlegg i umiddelbar nærhet til fiskemottak, gjennom tilskuddsordninger til nyetablerere. I forbindelse med kvotetildeling og konsesjoner innen fiskeoppdrett og fiskeri, skal man legge inn klausuler om levering til norske mottak for å kunne ha forutsigbarhet på råvaretilgang. Dette skal gjelde for alle som innehar kvoter og konsesjoner for drift i Norge.

Landbruksnæringene

INP ønsker å føre en landbrukspolitikk som stimulerer landbrukets næringsvirksomhet til utvikling, økt rekruttering, økt sysselsettingsgrad og dermed sikre en bærekraftig bosetting i distriktene.

INP er opptatt av at landsomfattende handelskjeder samhandler med bonden etter intensjonene, og ikke utøver makt i kraft av å være få og store. Forbrukersamvirket har lang og solid tradisjon i Norge, fra de første handelslag til nå hvor vi har fått regionale forbrukersamvirke som dekker hele landet. Det er viktig for produsentene å ha trygge og stabile mottakere som samhandler også på produsentenes vilkår.

INP vil jobbe for målrettede og gode investeringspakker for landbruket.

Det gir god og trygg verdiskapning med tidsriktige driftsbygninger, lokaler og utstyr for matvareforedling i et innovativt landbruk tilpasset lokale forhold og tilgjengelige ressurser.

Det samme gjelder for dem som har behov for oppgradering og opparbeidelse av dyrbar åkermark, myrområder og jord, samt tiltak for en effektiv utnyttelse av arealene.

Omsetning og lønnsomhet er avgjørende for viljen til å satse og investere.

INP ønsker å tilpasse avgiftene på norske sesongvarer for å stimulere til økt omsetningen av lokalt produserte varer.

INP vil også vil støtte den populære trenden med forhåndsbestilling og utlevering av lokale matvarer, noe som er godkjent av Mattilsynet rundt om i landet, og ser dette som et sterkt uttrykt ønske fra forbrukerne om å kjøpe kortreist og lokal mat.

INP vil jobbe for at kommunene rundt om i landet skal stille gode «torg» til fri disposisjon.

INP vurderer det slik at det norske landbrukets aktiviteter ved å dyrke jorda, røkte skogen, produsere kjøtt og andre næringsmidler i god tradisjon, har svært liten negativ påvirkning på klimaet.

(se eget programpunkt for miljø og klima)

Vi kan derfor ikke støtte en politikk som setter verdiskapende begrensninger for landbruket i et klimaperspektiv.

Derimot vil vi støtte innovasjon og utvikling i næringen når dette er formålstjenlig i form av økt verdiskapning, ressursbruk og miljø.

Om tiltakene i tillegg har et teoretisk positivt klimaperspektiv, støtter vi det.

En begrenset transport av fôr, råvarer, halvfabrikata og ferdigvarer og frem og tilbake internasjonalt, vil være et tema for **INP**. Får vi en større andel lokalisert nasjonalt, vil dette ha gode miljømessige og verdiskapende aspekter ved seg.

Bærebjelken i norsk landbruk er beiteressurser og husdyrhold.

INP ønsker å stimulere til norsk kjøttproduksjon, og med fortsatt strenge krav til bruk av antibiotika og en forsvarlig bruk av sprøytemidler.

INP ønsker å utrede konsekvensen for norsk folkehelse, om den klimarelaterte trenden som fraråder inntak av rødt kjøtt, skulle få aksept i befolkningen.

Det samme gjelder helsemyndighetenes råd om å fortsette å vri matinntaket vekk fra animalsk fett og fete meieriprodukter, og over på karbohydratholdige matvarer og kunstige tilsetningsstoffer.

INP har tro på tradisjonsrik norsk «bondekost».

INP ønsker å stimulere til at norske bedrifter og institusjoner skal prioritere kjøp av norskproduserte matvarer, kjøtt og grønt.

INP vil støtte og videreutvikle det godt mottatte initiativet som er satt på agendaen for å vende matvareinnkjøpene på norske sokkel fra alle verdenshjørner til norske produsenter. Dette ønsker vi å gjøre gjennom dialog med selskapene, produsentene og legge til rette for miljøvennlig logistikk og et tilpasset avgiftssystem.

INP vil arbeide for økt støtte til forskningen innen landbruket når det gjelder genetiske justeringer som har som mål å øke produksjonsvolumene og utnyttelsesgraden av arealene.

Målet med slik forskning er å ta frem mer næringsrike og sunnere plantevekster, planter med høy avkastning, planter som rammes mindre av sykdommer, frost og tørke og er insekts- og soppresistente etc.

INP ønsker å utfordre odelsloven på en rekke punkter, slik at det gis mulighet for rekruttering utenfor familietradisjonelle overdragelser av gårder og småbruk. Det bør legges enkelte føringer i form av aktuell utdanning eller erfaring for å kunne overta odelsbelagt gårdsdrift.

INP ønsker å bevare og utvikle bo- og driveplikt for bruk med matjord.

INP vil jobbe for å trygge dyrenes velferd. Vi ønsker å bevare og forbedre mattilsynets ressurser for kontrolltiltak. Gjeldende instruksjoner for inspeksjoner og gjennomføringer av disse skal utvikles på et tverrfaglig nivå. Her bør representanter for produsent og kontrollmyndigheter delta.

INP ønsker å styrke veterinærvaktjenesten i kommunene.

Reindriftsnæringen:

Industri- og næringspartiet (INP) ønsker å legge til rette for at reindriftsnæringen skal ha gode rammevilkår. Med gode rammevilkår mener vi blant annet at en god reindrift skal ha arealer tilpasset antall dyr. Vi ser at arealer som der det tradisjonelt har vært avsatt til reindrift har minsket år for år. I det siste ser vi at vindkraftverk har lagt beslag på områder som ikke er forenelig med tradisjonell reindrift.

For **INP** vil det være viktig at landets urbefolkning, samene, blir sett og hørt. Deres representasjon i reindriftsutvalget. Sametinget bør løftes frem og få en mer tydelig plass i det politiske landskapet. I 138 av landets kommuner finnes det reindrift i større eller mindre grad. 70% av reindriften er konsentrert i Finnmark og Troms fylke. Det har vært reindrift i Norge siden 800-tallet, trolig før den tid også. Det samiske språket er viktig for identitet og kultur, derfor ønsker **INP** å jobbe for at språk og kultur blir tilgjengelig via skolesystemet for de som ønsker det.

INP vil støtte tiltak som vil gi økt kornproduksjon gjennom å styrke tilskuddsordninger.

INP ønsker beredskapslagring av korn som er avviklet over tid. Vi vil derfor øke den nasjonale beredskapen ved mulig matmangel og importvansker av utsatte varer.

INP vil jobbe for å øke den nasjonale matsikkerheten også ved å verne matjord og søke gode løsninger der det kommer i konflikt med nærings- og sikkerhetsfremmende tiltak. Uvirksomme landbruksarealer kan benyttes til virksomhet i de tilfeller disse enkelt kan omgjøres til matvareproduksjon under kriser, eksempelvis golfbaner.

INP vil jobbe for at jordbruks- og gartnerinæringene skal kunne sikre nasjonal matforsyning også utenom krisetider. Det betyr at det må legges til rette for en økning av nasjonal arbeidskraft ved å gjøre dette attraktivt gjennom ordnede lønns- og arbeidsforhold, spesielt for de ca. 18.000 sesongarbeiderne som jordbruket er avhengig av.

INP ønsker å stimulere til økt utmarksbeite.

Dette er høsting av store naturressurser og vedlikehold av kulturlandskap, og det gir positive ringvirkninger til andre næringer.

Et annet viktig forhold er at opphør av slått og beite i jordbruket er hovedårsaken til at ca. 30 % av de truede pollinerende insekter, eller blomster som insektene lever av, forsvinner.

INP ønsker også en omforent, effektiv og fungerende rovdyrpolitikk som gir bonden med utmarksressurser en trygghet til å opprettholde det tradisjonsrike utmarksbeitet og den verdiskaping denne ressursutnyttelsen utgjør i hele landet.

INP er for et moderat importvern for jordbruksvarer.

Vi mener at vi aktivt skal utfordre handelsavtalen innenfor WTOs handlingsrom, og ta i bruk de virkemidler avtalen åpner for. Dette for å sikre et bærekraftig volumutak og vekst i landbruksnæringen.

INP vil jobbe for å fase inn en betydelig økning av de fastsatte minstelønnsatsene for arbeidstakere innen jordbruks- og gartnerinæringene.

INP vil arbeide for å rette søkelyset mot skognæringen og de store verdiene som ligger der.

Det er en langsiktig og meget god investering for landet og skogbrukerne å røkte skogen. Å røkte ungskog, fjerne lauvskog og ruste opp eller bygge nye skogsbilveier utløser midler fra fond og staten. Dette gir ikke raske gevinster, men er gode investeringer for fremtiden.

INP ønsker dialog med skogbruksnæringen for å finne flere intensiver for slike tiltak.

I turistsammenheng vil det også være fornuftig med røkting av lauvskogen for å sørge for utsikt, spesielt langs kysten. Selje bør bevares da bier trekker på dette treslaget.

INP støtter ikke rasering av skogsområder og natur for å produsere biodrivstoff og bioenergi.

Dette er kostbar energi og drivstoff som vil ramme forbrukerne, og har svært lite potensiale for å erstatte fossil energi. Det må i så fall være basert på biprodukter av annen trebearbeidingsindustri.

I Norge har TINE, Nortura og Felleskjøpet mottakspå plikt på produsert mengde av melk, egg, fjørfe, kjøtt og fløsk og korn fra bonden, og leveringsplikt til de som foredler og selger. Intensjonene er at markedet skal kunne ha stabil pris og opprettholde et stabilt utvalg og sikre tilgang.

Videreforedling av norske råvarer

INP mener tiden er inne for å øke andelen av norsk råvareforedling på generell basis, og vil støtte alle initiativtagere som ønsker å skape moderne videreforedlingsbedrifter, og gjerne med kort avstand fra råvareleverandør.

INP ser det absurde i at norske råvarer, kanskje spesielt sjømat, i stor grad fraktes til lavkostland i Europa og andre verdensdeler for videreforedling, og deretter fraktes tilbake til vårt eget nærmarked for salg.

INP ønsker å se på nødvendige økonomiske tiltak for å tilvirke ferdigprodukter innen rikets grenser.

Ved å innføre enkle kompensasjonstiltak, vil man kunne etablere videreforedlingsbedrifter i distriktene der hvor råvarene er.

Like viktig er det å støtte investeringer innen effektivisering, teknologi, merkevarebygging og markedsføring, spesielt med tanke på eksport.

Dette vil gi en gevinst i form av investeringer, nye arbeidsplasser, mindre ressursbruk og et redusert miljøavtrykk.

INP vil arbeide for å få på plass tilskuddsordninger til videreforedling.

INP vil også jobbe for å avdekke hvilke produkter vi kan viderforedle i Norge basert på utenlandske råvarer ut over det vi gjør i dag. Dette har også sammenheng med viktigheten av selvforsyningsgraden av samfunnskritiske produkter om leverandører rundt oss skulle svikte.

Et eksempel kan være å produsere flere medisiner i Norge, og basere seg på å ha råvarelager for slik produksjon ut over ordinært forbruk.

INP ønsker også å åpne for tilsvarende tilskuddsordninger for videreforedling av råstoffer fra landbruk og skogbruk, hvor det må tilrettelegges for å etablere arbeidsplasser i nærheten av råvareprodusentene.

Det er god kommunepolitikk å aktivt tiltrekke seg industri og næring ved å ha tilgjengelige arealer, og legge til rette for utvikling og videreutvikling av lokal videreforedlingsindustri.

Små- og mellomstore bedrifter (SMB)

Som nevnt i innledningen, er det Små og Mellomstore Bedrifter (SMB) som står for den viktigste delen av privat sektor i Norge.

Disse står for rundt halvparten av den totale verdiskapningen.

Per januar 2020 er det registrert 590.000 virksomheter i Norge. Små bedrifter med mindre en 20 ansatte utgjør 560.000 foretak.

Privat sektor sysselsetter rundt 70%, ca. 1.8 mill. av arbeidsstyrken, og de aller fleste av disse er i SMB.

INP ønsker å legge forholdene bedre til rette for gründere som ønsker å skape, innovere og tilby tjenester til private bedrifter og til det offentlige.

Norge vil trenge mange nye arbeidsplasser i årene som kommer.

INP vil derfor jobbe for at gründere skal få en "etableringspermisjon" fra NAV, med inntil 12 måneder.

Beløpet reduseres tilsvarende ved uttak av lønn/utbytte, eller ved andre utbetalinger fra det nyetablerte foretaket.

Byråkratiet kan oppleves som overveldende for mange nye bedrifter.

At skjemaer er digitalisert, er ikke det samme som forenkling eller redusert byråkrati.

INP vil jobbe for et mer overkommelig møte med det offentlige.

INP ønsker å finne løsninger, forenklinger og gode rutiner i samarbeid med saksbehandlerne på en slik måte at intensjonen om å imøtekomme alle henvendelser på fremoverlent og best mulig måte ivaretas.

Offentlige anbud er ofte for store og krevende til at de små, lokale bedriftene har mulighet til å nå opp.

INP ønsker å finne løsninger der flere anbudskontrakter kan deles opp i mindre segmenter.

Det bør også vurderes en mulighet for å søke om garantier igjennom statlige midler for større prosjekter, slik at man kan motivere mellomstore bedrifter til utvikling.

INP vil jobbe for mindre byråkrati og et forenklet skatte- og avgiftsregime for å hjelpe denne utrolig viktige sektoren til videre vekst og verdiskapning.

INP ønsker å se på avskrivninger og bedriftskattelettelser for gründere, men også for etablerte småbedrifter i hele landet.

INP vil fjerne forskuddsskatten, da den virker direkte etableringsfiendtlig og oppfattes som urettferdig. Regelverket generelt er komplisert.

Med dette vil en gjøre det enklere for små bedrifter å etablere seg.

Rapportering: Vi ønsker en mer aktiv bruk av ALTINN som rapporteringsplattform, noe som vil medføre reduserte kostnader for næringslivet. Vi ønsker å forenkle og modernisere regelverket og forbedre det digitale rapporteringssystemet.

Arbeidsgiveravgift:

INP vil at det skal lønne seg å ansette, og ønsker derfor null arbeidsgiveravgift de første to årene etter oppstart for små bedrifter med opptil 10 ansatte.

For å unngå utnyttelse av ordningen, ved at for eksempel selskaper startes opp igjen etter en styrt konkurs/avvikling etter de to første årene, ønsker **INP** en automatisk karanteneordning knyttet opp mot de som deltar i eierstrukturen av selskapet.

MOMS/MVA: INP vil vurdere heving av grensen for MVA-registrering og redusere rapporteringskravene dersom dette er formålstjenlig for foretak i en oppstartsfasen. Det er samtidig naturlig å se på om dette vil redusere konkurransen fra mindre seriøse aktører, spesielt innen håndverksfagene.

Det bør også gis muligheter for landbruksnæringen og tilsvarende næringer, som vil være tjent med å kunne trekke fra inngående mva på nødvendige anleggsmidler.

Revisorplikt: INP vil vurdere konsekvensene av å heve omsetningsgrensen for revisorplikten. Intensjonen er å redusere tidsbruk og kostnader for gründere.

En slik endring vil bare videreføre dagens regelverk med en høyere grense.

Kraftproduserende industri;

Vindkraftverk og Vannkraftverk

INPs grunnleggende verdi er at ingen andre nasjoner, nasjonale tilslutninger eller organisasjoner skal ha styringsrett over norske naturressurser. Vi mener at norske naturressurser ivaretas best i Norge. Vi er sterkt imot elektrifisering av norsk sokkel, noe vi mener vil fortrenge kraftbehovet til landbasert industri og være kostnadsdrivende for kraftprisen.

Vindkraftverkene på land og i havet skal stanses og reverseres, og naturen skal tilbakestilles så godt det lar seg gjøre. Det er gjort store, uerstattelige, irreversible naturødeleggelser i norsk urørt natur for å gi plass til skjemmende, støyende og unødvendige vindturbiner.

Kraftproduksjon

INP mener det er viktig med tydelig norsk kommunalt og statlig eierskap i den kraftproduserende industrien, det være seg fornybare kraftprodusenter og mer tradisjonelle vannkraftverkene.

Vannfallsrettigheter og forsyningsinfrastruktur skal være kommunalt og statseide og driftes av kommunale/statlige selskaper, gjerne i samarbeid med private minoritetside selskaper.

Helt unntaksvis, og i en overgangsfase, vil private interesser få anledning til å investere og delta i driften av produksjonsselskaper og forsynings-/infrastrukturelle selskaper. Kraftkrevende industri har i mange år vært selve bærebjelken i mange byer og tettsteder i Norges langstrakte land og har hatt en fundamental betydning for Norge som industrinasjon og byggingen av landet.

Industrien betyr enormt for sysselsetting og bosetting i distriktene. Kraftprisen har vært en konkurransefordel opp mot de europeiske produsentene.

Norge er et helt spesielt land å bo i.

Vi har et hardt arktisk klima og en geografisk spredning på befolkningen som må særlig ivaretas.

Gjennom statseierskapet skal den norske befolkningen og den norske industrien sikres en særlig rimelig strømforsyning til kostpris.

Norge har ikke mange konkurransefordeler i forhold til klimatisk plassering, men vi ønsker å skape et særlig konkurransefortrinn ift. industri og tiltrekke oss den arbeidskraften vi ønsker oss.

Vi ønsker at det skal være lave kraftpriser i hele landet.

For å kunne øke tilstrømmingen av potensielle arbeidstakere til distriktene, må det være insentiver i form av regional reduksjon på avgifter. Dette være seg på tilskudd til transport av drivstoff og varer eller nettleie.

En av **Industri- og Næringspartiets** grunnleggende visjoner er å bevare miljøet.

Vindkraftverk på land og på havet er og blir derfor en viktig sak vi vil jobbe for å avskaffe. På land ser vi enorme inngrep i urørt natur vi ikke kan tolerere.

Det er gitt konsesjoner til utbygging i folks rekreasjonsområder og i folks nærområder, med de støyproblemene dette medfører.

Vi ser at det ikke er tilstrekkelig krav til sikring av utslipp som oppsamling av hydraulikk- og smøreolje. Det er en potensiell fare for at dette vil kunne havne i grunnvannet og forurensning av folks drikkevann.

I nordområdene ser vi at det ikke er tatt tilstrekkelig hensyn til urbefolkningen og deres kultur, og vil kunne fordrive næringsliv på vidda. Microplast fra glassfiberarmerte vinger vil være et problem det ikke er tatt tilstrekkelig hensyn til.

Derfor må vindkraftverk stoppes, og de må reverseres.

All utbygging må stanses og den ødelagte naturen må tilbakeføres så godt det lar seg gjøre ved å fjerne veiene som er bygget og alle synlige spor som kan fjernes etter ødeleggelsene.

Vi skylder våre etterkommere å forsøke å bøte på de enorme ødeleggelsene som er begått.

Norge trenger ikke vindkraftverk.

Ved å prioritere riktig, prioritere norsk næringsliv, norsk industri og norske husholdninger, vil vi ha nok kraft i overskuelig fremtid.

Ved å oppgradere norske vannkraftverk, vil vi kunne møte et økt fremtidig behov for kraft.

Norges kyst og havområder er lite egnet for vindkraftverk.

Vi har en værhard kyst som gjør at vindkraftverk blir lite tilgjengelig for vedlikeholds-personell enten de skal ankomme vindkraftverk med båt eller helikopter.

Slik vi ser det, vil vindkraftverk fordrive annen tradisjonell næring dersom de skal lokaliseres på de få stedene som kan være egnet.

Vi ser at driften av slike vil være avhengig av betydelige subsidier, direkte og indirekte offentlige overføringer.

Microplast i havet vil være en enda større utfordring her på grunn av den stadige nedslipingen av plastbeskyttelsen på vingene.

INP vil jobbe fokusert for å hindre at havvindkraftverk blir etablert.

INP er sterkt imot norsk tilslutning til EUs energibyrå ACER, og ønsker umiddelbart å reversere norsk tilslutning til denne.

Det er av avgjørende betydning at Norge ikke er tilsluttet overnasjonale energibyråer der vi ikke lenger har selvråderett over kraftproduksjonen.

INP vil stanse ytterligere bygging av utenlandskabler og regulere eksporten av vannkraft produsert energi.

Vi mener dette medfører uholdbare høye strømutgifter for norsk kraftkrevende industri og vanlige forbrukere. Norge er i en særlig utsatt del av Europa og er derfor avhengig av rimelig tilgang til fornybar energi.

INP ønsker å oppgradere vannkraftverkene våre, samt se på mulighetene for å bygge ett til to større vannkraftverk i tillegg til de vi har.

INP ønsker å videreføre eierskapet til olje- og gassressursene på samme måte som i dag.

INP ønsker å utvikle industrien til å omfatte høyere grad av videreforedling gjennom statlige tilskuddsordninger i etableringsfasen og via varig forutsigbare og lave kraftpriser.

INP vil arbeide for å bevare og forbedre nevnte industri, og gjerne legge til rette for ytterligere kraftintensiv industri i by og bygd.

INP mener det er plass til mer aluminiumsindustri, og ønsker utvikling av stål- og silisiumindustrien ved våre tradisjonelle smelteverk.

INP ønsker å reversere den nye tariff-fastsatte nettløseavgiften som har medført en utgiftsøkning for bedrifter og enkeltpersoner.

Verftsindustrien

Norge har en langstrakt kyst som tilbyr et mangfold av skipsverft.

INP ønsker å stille som en forutsetning at all maritim utvikling av vår flåte til forsvarsgrenene, skal utarbeides og bygges/utrustes i Norge.

Dette vil sikre at kompetansen blir i Norge og at den vil være en del av vår nasjonale sikkerhet når og hvis vi har behov for utbedringer og reparasjoner av vår flotilje.

Vi ønsker også at det blir stilt krav til konsesjonsmottakere at det skal etterstrebes utvikling og bygging i Norge.

INP ønsker å jobbe for at verftsindustrien skal få samme rammevilkår som den har i mange andre land i Europa, som har sikret sin næring ved å gi statlige sikkerhetsgarantier i forbindelse med utvikling og bygging.

Her har man satt opp klausuler i forbindelse med garantier overfor utbygger om at man binder seg til en avgrenset eller gitt periode med tilknytning til landets flaggregelverk.

Som gjenytelse for statlige garantier ønsker **INP** at det alltid skal stilles krav til opplæringsplaner innad i bedriftene som deltar.

Det skal også alltid stilles krav om at bedriftens ledelse og styre skal vise sterkt måtehold i sine lønns- og arbeidsvilkår.

Sjøfart og maritim næring

Norske sjøfolk har i generasjoner generert mye tilbake til samfunnet i form av kjøpekraft og bosetting. Sjøfolkene har tilført mye kompetanse til den maritime næringen på sjø og land samt til olje- og gassnæringen. Ved å fjerne norske sjøfolk til fordel for utenlandsk arbeidskraft fra lavkostland i norsk farvann og innen «deep-sea»- segmentet, tar vi vekk betydelige inntekter til kommunene samt skatteinntekter til staten.

INP ser med sterk bekymring på at dagens flaggstat regelverk medfører uheldige konsekvenser i forbindelse med ulykker og hendelser.

Vi ønsker å jobbe for endring i dagens flaggstat regelverk, slik at norske myndigheter skal være det organ som utfører granskning og kontroll ved hendelser.

INP ønsker å reversere endringene tilført i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS), og videreutvikle Norsk Ordinært Skipsregister (NOR).

Dette for å kunne ha forutsigbarhet for arbeidstakere som jobber innen norsk økonomisk sone. NOR registeret må tilpasses for internasjonal bruk.

INP mener at om Norge skal kunne kalle seg en sjøfartsnasjon i fremtiden, må norske sjøfolk kunne konkurrere likt på lønns- og arbeidsvilkår i norsk farvann og på norsk sokkel innen norsk økonomisk sone. Derfor vil **INP** jobbe for norske lønns- og arbeidsvilkår i norsk farvann og på norsk sokkel innen norsk økonomisk sone. Det samme skal gjelde for samtlige skip på oppdrag i lengre perioder for den norske stat og de selskapene staten har en direkte eller indirekte eierandel i. Norske sjøfolk skal ha like god sikkerhet som andre yrkesgrupper på land.

INP vil videreføre nettolønnsordningen og tilføre økt kompensasjon for inntak av maritime lærlinger og kadetter, som et krav for tilknytning til nettolønnsordningen. Nettolønnsordningen er en støtteordning (subsidié) til norske rederier og sjøfolk hvor fartøyene er registrert i Norsk Ordinært Skipsregister. **INP** vil følge de økonomiske konjunktorene i samfunnet og fjerne taket for Offshore på lik linje med utenriksferger, «deep-sea» segmentet og fraktefarten. Samtidig vil vi sette inn en minstetakst for å sikre en forutsigbar ordning både for arbeidstaker og arbeidsgiver.

Transportindustrien

Transportindustrien – Vei, Sjø og Bane

Den svært viktige Transportindustrien og deres kunder har mange utfordringer ut fra landets topografi og varierende veistandarder.

INP vil arbeide for økt sikkerhet, konkurranseevne og verdiskapning innen dette feltet.

Ferger:

INP anser fergeforbindelser som en del av det norske veinettet, og vil arbeide for å få dette inn under samferdselsbudsjettet på lik linje med vei og bane.

Vei:

INP ønsker at både norske og utenlandske aktører som transporterer eller driver befraktning på vårt veinett, skal ha like vilkår.

I den forbindelse bør man oppgradere kontrollen ved grensepassering ved å opprette terminaler med det formål å sikre like vilkår både med hensyn til avgifter og oppfyllelse av tekniske og lovmessige forhold under transporten.

Det er viktig for bransjen at det finansieres for en 24/7 kontroll ved disse terminalene, slik at også den fysiske tilstanden på transportmiddelet er i henhold til regelverket.

INP foreslår å innføre GPS-basert teknologi for å kunne sikre at også ikke-norskregistrerte transportører tilfredsstillende vilkårene som gjelder kjøre- og hviletid, bomplasseringer og at opplyste destinasjoner overholdes.

Dette kan gjøres med plomberte brikker som følger transporten i Norge.

Det bør også stilles en tilfredsstillende økonomisk sikkerhet til dekning av påløpte veiavgifter, berging og andre forhold under oppholdet i Norge.

INP vil utrede og arbeide for at alle transportarbeidere som utfører sitt arbeid i Norge, skal ha samme lønns- og rammevilkår.

Sjø:

INP ønsker at mer av containertransporten fra og til de sentrale lastehavner, inn og ut av storbyene og til de mange avsidesliggende industristedene, utføres med små lasteskip i den utstrekning dette lar seg gjøre.

Bane:

INP vil jobbe frem insentiver for å få en større del av godstransporten over på container/bulk med skip eller jernbane.

Dette av hensyn til miljøet og sikkerheten på veiene. Dette må være formålstjenlig for næringene.

Nærings- og nytelsesindustrien

INP ønsker å bevare Vinmonopolets stilling i det norske samfunnet, da vi ser at utvalg, kvalitet og kompetanse er velfungerende faktorer.

Vi ønsker likevel en oppmykning i forhold til antall nyetableringer og åpningstider.

INP ønsker å legge til rette for å øke antall utsalgsteder ved at Vinmonopolet selv får ansvaret for å etablere seg på egnede utsalgsteder i nært samarbeid med kommunen. Der Vinmonopolet er etablert i kjøpesenter eller på tettsteder der gjengs åpningstider er avtalt i handelsstanden, skal Vinmonopolet gis muligheten å holde sine utsalgsteder åpent på lik linje med annen handelsstand, dog ikke utover klokken 22 på hverdager og klokken 20 på lørdager.

Alkoholholdige drikkevarer som i dag selges fra dagligvarebutikker, bør kunne selges så lenge butikken har åpent. Det er helt unaturlig å stenge for slikt salg før butikken ellers stenges.

Alkoholreklameforbudet skal ikke gjelde innenfor skjenkestedenes lokaler.

INP ønsker å se på rigide skjenketider og lettelser i de nasjonale regelverkene for åpningstider.

Bryggerinæringen har lange tradisjoner i Norge, men har utfordringer i forhold til import og særavgifter. Særlig gledelig er oppblomstringen av lokale mikrobryggerier som tar vare på gode tradisjoner og utvikler det norske mangfoldet.

INP vil jobbe for at bryggerinæringen gis lette i særavgiftene som rammer denne bransjen utilsiktet hardt.

INP ser denne oppmykningen i tilgangen på det lovlige og tradisjonsrike mangfoldet av nytelsesmidlet alkohol som en naturlig utvikling, og er samtidig og ikke minst positivt for den norske næringen.

Se kapittel C4 «Rus og Rehabilitering», for vår utfyllende politikk, også i denne forbindelse.

Dagligvarebransjen

Dagligvarehandelen er en stor bidragsyter til sysselsetting også i distriktene.

INP mener imidlertid det er for få matvarekjeder som konkurrerer om forbrukerne. Dette gjenspeiles i prisnivået og i et begrenset sortiment etter vesteuropeisk målestokk. Det at vi i et moderne samfunn i realiteten kun har tre store kjeder som har et tilnærmet monopol, mener vi er uheldig for forbrukerne og utviklingen av et fritt marked. Vi har sett eksempler på at selvstendige butikker har måtte gå inn i en kjede for å ha mulighet til å kjøpe inn varer.

INP vil jobbe for å gjøre det enklere for gründere og andre som ønsker å etablere seg i dette segmentet. Vi vil se på de tette båndene som i dag finnes mellom matvarekjeder og grossistleddene for å forsikre oss om at det ikke foregår utestengelse av nyetablerere.

INP er for søndagsstengte butikker. Søndag skal være en dag forbrukere skal ha fri fra kjøpepress, og ansatte skal kunne ha helt fri. Vi ser imidlertid et behov for tilgang til helt nødvendige dagligvarer også på søndager, og ønsker å videreføre de mulighetene vi har i dag. Loven må imidlertid gjøres klarere slik at den ikke misbrukes. Det skal benyttes arbeidskraft som for eksempel studenter, og i den grad de ansatte skal kunne brukes, skal dette være i full forståelse med arbeidstakerorganisasjonene og den ansatte.

INP ønsker å redusere den økende grensehandelen ved å evaluere særavgiftene i den norske næringsmiddelindustrien. Vi mener potensialet er ca. 15.000 nye norske arbeidsplasser i dagligvarehandelen og næringsproduserende industri.

Turist- og reiselivsnæringen

INP ønsker å videreutvikle den viktige turistnæringen og legge til rette for nyetableringer. Norge har mye å by på og være stolte av. Det er stor verdi i vår uberørte natur. Norge hadde i 2019 over 35 millioner registrerte gjestedøgn på hoteller, campingplasser og i hyttegrender. Dette genererer mange arbeidsplasser i distriktene og sikrer bosetning og utvikling.

Vi ser imidlertid at økende cruiseskiptrafikk forurensrer vårt miljø mer enn nødvendig. Vi vil derfor gå inn for nødvendige reguleringer i forhold til skip som anløper våre farvann i turistøyemed, med tanke på å redusere utslipp av nitrøse gasser (NOx).

INP vil, i samarbeide med næringene, også jobbe for å skåne svært usatte turistområder for overbelastning, men samtidig ta høyde for at Norges befolkning skal kunne ferdes fritt uten å bli belastet ekstra utgifter. Dette er i henhold til den allmenne utmarks- og ferdselslovgivning. Vi bør på en eller annen måte kunne premiere all turistnæring som med sitt virke investerer i å etterlate seg ett lavest mulig miljøavtrykk og skåner faunaen.

Finansindustrien

INP ser med bekymring på den finansielle situasjonen i privatmarkedet.

Vi har et høyt nivå på privatgjeld, og mange får dermed store utfordringer ved renteendringer.

Dagens gjeldsregister er et godt steg på vei i riktig retning, og man bør se på hvordan vi kan sikre alle parter bedre.

Den Norske stat sitter tungt inne i bankbransjen etter forrige finanskrisen, og skal bruke sin aksjekontroll innen disse selskapene til å bremse den negative utviklingen med høyt utlånsnivå.

Vi mener at staten skal fortsette å bruke Norges bank for å kontrollere et fornuftig rentenivå. Dette skal og bør være forutsigbart, både for privatkunder og bedrifter. I tillegg skal det stilles krav ved enhver bedrift, der hvor staten innehar andeler eller majoritet, om at bedriftens ledelse og styre skal vise sterkt måtehold i sine lønns- og arbeidsvilkår

B - OFFENTLIG SEKTOR

Folkeavstemninger

INP vil kreve at det avholdes folkeavstemninger i saker som i vesentlig grad berører Norges rett til å bestemme over sine egne ressurser.

I nyere tid har det blitt avholdt to folkeavstemninger, begge angående EU-medlemskap, begge gangene ble resultatet at folket gikk mot den politiske adelen som ville ha Norge fullt inn i EU.

INP vil at folkeavstemninger skal benyttes i alle saker hvor Norge gir fra seg selvbestemmelse.

Av aktuelle saker vil vi nevne tilslutning til EUs energibyrå ACER der folkeopinionen helt klart er imot stortingsflertallet.

Beredskap og krisesituasjoner i Norge

INPs partiprogram inneholder mange punkter som handler om å sikre at Norge er godt forberedt for ulike kriser.

Vi opplever nå en krise som er så omfattende og dyptgående at den sammenlignes med 30-årenes depresjon. Noen sier koronapandemien var en varslet krise, men varslene ble ikke omsatt i handling og beredskap.

Selv om det var rapporter fremlagt bl.a. som et resultat av et WHO-prosjekt ledet av landsmoder Gro Harlem Brundtland, var det ingen som ropte høyt nok.

Det var ingen som sultestreiket eller lenket seg sammen foran Stortinget.

Det var ingen skolestreiker eller kraftfulle demonstrasjoner til støtte for pandemi- eller generell kriseberedskap.

Her er noen av punktene **INP** vil peke ut i forhold til kriseberedskap:

- **Matsikkerhet:** Norge skal ha beredskapslagre for essensielle matvarer tilsvarende 3 måneders normalt forbruk. Dette skal finansieres og koordineres av offentlig sektor i tett samarbeid med landbruket samt produsenter og grossister innen dagligvarebransjen.
- **Videreforedling:** **INP** vil utvikle innenlands produksjon helt fram til ferdige produkter. Norge skal bli mindre avhengig av utenlandsk produksjon, selv om man må akseptere noe dyrere anskaffelser. Dette vil inkludere viktige medisiner, medisinsk utstyr og smittvernutstyr.
- **Verneplikt og samfunnstjeneste:** **INP** vil gjeninnføre obligatorisk verneplikt for all ungdom og unge voksne. I tillegg til forsvarsstyrking vil dette omfatte annen viktig kunnskap, som førstehjelpstrening.

Lønninger og godtgjørelser i det offentlige

INP vil ha en gjennomgang av alle former for lønn og godtgjørelser innen stat, fylker og kommuner, samt foretak med betydelig offentlig eierandel.

Minstepensjon for en enslig er rundt 182.000 kroner.

Kravet til Inntekt for familiegjennforening er ca. 270.000 kroner som da logisk sett skal dekke utgifter til minst 2-3 mennesker, ofte flere.

Median inntekt Norge er ca. 500.000 kroner. Dette omfatter alle sysselsatte i offentlig og privat sektor.

En lærer med masterutdanning har en startlønn rundt dette.

En sykepleier med 10 års erfaring har og rundt det samme.

En typisk fagarbeider ligger noe under medianen, mens eksempelvis ingeniører og økonomer ligger noe over med 600.000-800.000 kroner.

En «junior» minister i Regjeringen har derimot en årslønn på 1.4 millioner kroner, nesten tre ganger medianen.

Stortingsrepresentanter har rundt to ganger medianen, ca. 1 million kroner.

Vi har også inntrykk av at flere og flere ledere innen etater, kommuner og fylker har oppnådd dette nivået.

Stortingslønnen inkludert pensjon og maks perioder.

Industri- og næringspartiet (INP) mener lønnen for stortingsrepresentanter skal gjenspeile samfunnet ellers. Det er viktig for INP at alle lag i samfunnet skal kunne påta seg et politisk verv uten å nødvendigvis tape økonomisk. At enkelte grupper vil tjene økonomisk og noen tape er antagelig ikke til å unngå. Vi vil jobbe for at pensjonen til stortingspolitikere ikke innrettes annerledes enn for alle andre. Det vil si innskuddsbasert

pensjon og opptjening i fripolise som alle andre. Vi fjerner dermed muligheten for full opptjening etter noen stortingsperioder. Vi går samtidig inn for at ingen skal sitte i stortinget mer enn maksimalt 3 stortingsperioder, deretter må man ha minimum en «arbeidslivserfæringsperiode» der man ikke kan ha politiske verv ved stortinget. Går man ut alle tre periodene skal vedkommende ikke kunne tiltre som statsforvalter eller andre sentrale verv på fylkesnivå. Dette fordi vi ser en opphopning av ex-stortingspolitikere i disse rollene. Vi knytter lønnen opp til grunnbeløpet (G) fordi vi ønsker en lønnsutvikling på linje med alle som får ytelser fra staten, øker man stortingslønnen økes automatisk ytelse ift grunnbeløpet tilsvarende.

INP ønsker å innrette lønnen for stortingets valgte etter følgende prinsipper:

Lik lønn for likt arbeid

Lønnen settes til 7G

Det kan søkes på særskilt grunnlag om å bli kompensert for tapt arbeidsinntekt. Denne kan i disse tilfellene beregnes ut ifra dokumentert skattbar lønn de siste 12 måneder eller et snitt av de 36 siste månedene før tiltredelsesdato.

Innskuddsbasert pensjon med tilhørende fripolise ved avtreden etter maks 3 perioder.

Ingen skal kunne sitte på stortinget i mer enn 3 sammenhengende perioder.

Lønnen skal fastsettes i mellomvalgåret, slik at alle vet hva de går til når de lar seg sette på lister.

Lønnen skal følge grunnbeløpet (G). Det vil si at lønnen bare kan justeres ved å øke grunnbeløpet (G).

Konsulentbruk i det offentlige

INP vil ha en gjennomgang av konsulentbruken.

Vi mener at mange av oppdragene som gis til konsulenter i stedet kan utføres av siste års studenter ved universiteter og høyskoler innen ulike fag.

Disse er allerede finansiert av fellesskapet.

Professorer, forskere og forelesere kan ha rollen med å kvalitetssikre oppdragene.

Studentene kan gis studiepoeng for slikt arbeid.

Skatter og avgifter

INP ønsker en omfattende revisjon av skatte- og avgiftspolitikken.

Det er mange avgifter som er rene melkekuer for staten, og oppfattes som urettferdig dobbeltbeskatning.

Inntektskatt fra arbeid skal være det primære bidraget til fellesskapet, sammen med

inntekt av kapitalinvesteringer.

Avgifter skal avspeile den reelle kostnaden de skal dekke. De som betaler alle slags avgifter i nesten alle sammenhenger, skal føle at dette er reelt og rettferdig.

Avgifter på investeringer og utvikling av nye produkter bør revideres, slik at man kan motivere fremtidige investorer til å utvikle nye produkter og arbeidsplasser.

Vi vil ha et strengt regelverk for at produktutvikling, produksjon og salg skal skje innen landets grenser for å oppnå disse insentivene.

Bedrifter som reduserer sine utbytter for å reinvestere sin fortjeneste i produktutvikling, skal belønnes med skatteletter.

Avgifter og inntekter i forbindelse med lisenser i form av petroleumsavgift etc. skal vedlikeholdes, da disse bidragene utgjør brorparten av statens inntekter.

Toll og importavgifter benyttes for å verne norske produsenter.

Ved å øke bevissthet i bruk av toll- og importavgifter i perioder hvor norske produkter er i høysesong, skal man kunne justere opp avgifter for tilsvarende produkter fra utlandet.

Bensinavgift, registreringsavgifter, dokumentavgifter er alle avgifter som blir benyttet som finansielle inntektskilder uten å harmonere med det reelle avgiftsgrunnlaget, men fungerer i praksis som en ekstra statlig inntektskilde, uten at man nødvendigvis redegjør for hvor disse midlene kommer forbrukerne til gode.

Brønnøysundregisteret benytter seg av samme satser på alle sine avgifter, noe som er uheldig for etablering og drift av SMB, som blir pålagt de samme avgiftene som store konsern og bedrifter. Her ønsker **INP** en trappetrinnløsning som avgjør innslag på når satsene skal økes.

Dagens skattesystem slår dårlig ut for lavtlønnede, og vi ønsker å heve taket for de som er definert som «minstelønnsgrupper».

Det bør innføres trappetrinnsystem som gir de med lavtlønnsyrker lavere beskatning med en fast skatt ved de forskjellige trinnene basert på bunnfradraget som er på «lavtlønnet nivå», og deretter en flat beskatning ut fra brutto lønn.

INP er opptatt av et mer sosialt og rettferdig skattesystem for de lavtlønnede.

Dagens MVA på primærvarer er over tid oppjustert vel høyt etter vår mening.

Dette medfører økt sosial ulikhet.

INP ønsker en lavere MVA på primærvarer (mat, drivstoff, klær), og vi vil arbeide for å fjerne MVA på strøm og nettleie, men at man heller vurderer å hente dette inn på varer og tjenester som ikke går under denne kategorien.

Vi vil ha en nettleieavgift som tilsvarer 2010-nivå.

INP ønsker differensiering av avgifter på primærbolig og sekunder-/fritidsbolig.

Formuesbeskatning

I Norge er det å beskattes etter evne et viktig prinsipp. Vi har et spleisesamfunn som gjør at alle, fattig og rik, bidrar til å opprettholde velferdsstaten. Slik Formueskatten er innrettet i dag slår den imidlertid noe galt ut. **INP** er særlig opptatt av rammevilkårene for små og mellomstore bedrifter (SMB)

Formuesskatt på arbeidende kapital virker negativt på investeringer og aktiviteten i særlig SMB segmentet. Det hevdes at formuesskatt er nødvendig for å skattlegge de mest formuende på egnet måte. Dette gjelder ikke SMB-eiere og mindre investorer i næringsaktivitet. 98 prosent av alle som betaler formuesskatt på arbeidende kapital har under 20. mill. kr i netto likningsformue og til sammen betaler de 3 mrd. kroner i denne skatten. SMB-gruppen står for over 2/3 av alle identifiserte arbeidsplasser eid av personer i formuesskatteposisjon. Økes bunnfradraget i formuesskatten til 20 mill. kroner vil de negative virkningene av formuesskatt for hoveddelen av private arbeidsgivere i formuesskatteposisjon forsvinne

Vi ser at, særlig i små og mellomstore bedrifter, ofte må eier låne penger i bedriften eller eksternt, for å betale skatten. INP ønsker å innføre et solid bunnfradrag slik at de aller fleste av oss ikke skal behøve å skattes for «formue». Vi går inn for å fjerne hele formuesskatten, men da må mulighetene for å kunne bli nullskatteyttere, fjernes.

INP vil jobbe for:

Bunnfradrag på 2G

Ingen skal personlig beskattes mer enn 6G

Det skal ikke beskattes av verdier før et evt salg av verdiene.

Det gis et handlingsrom på 12 måneder ved uttak evt salg. Dersom verdiene reinvesteres i Norge, skal det ikke beskattes.

Justispolitikk og domstolene

INP vil sette søkelyset på at alle borgere skal føle seg trygge og ha bekymringsfri handlings- og bevegelsesfrihet på alle plan innenfor lovens rammer.

Det må være nok ressurser i rettsvesenet, fengselsvesenet, helsevesenet og politiet for å kunne håndtere straffereaksjonene på en raskt og rettferdig måte.

DOMSTOLENE:

INP vurderer det som ønskelig med en mer individuell vurdering av alle saker og generelt mindre referanse til førende avgjørelser fra tidligere dommer/rettspraksis. Vi ser at enkelte saker har lav strafferamme ved domsslutninger, noe som ofte vekker harme blant befolkningen.

INP ønsker derfor en betydelig økning av de generelle strafferammene for seksualovergrep, legemsbeskadigelse, narkotikasmugling, omsetning av narkotiske stoffer og økonomisk vinningskriminalitet.

Derimot bør ressurser heller settes inn mot økt økonomisk kriminalitet. Her går staten glipp av milliarder av skatte kroner.

INP er klare på at norsk lov skal være øverste gjeldende lovverk for Norge. Vi ser med bekymring på en utvikling der vi i stadig større grad innlemmer lover og forskrifter fra Brussel.

POLITI:

INP er svært opptatt av at Politiet skal kunne ivare det viktige samfunnsoppdraget som er nedfelt i politiloven § 1;

Politiet skal gjennom forebyggende, håndhevende og hjelpende virksomhet være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelig velferd for øvrig.

POD får årlig gode føringer i TILDELINGSBREVET fra departementet, og der utheves det blant annet at:

1. Befolkningens trygghet og sikkerhet ivaretas
2. Redusere kriminalitet gjennom effektiv forebygging
3. Effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet
4. Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold
5. Tilgjengelige tjenester med god service

INP registrerer at det er et økt krav om rapportering på alle plan og ser også viktigheten av dette, men er bekymret at dette kan gå ut over kapasiteten for å løse de samfunnskritiske og forbyggende oppgavene.

INP er opptatt av at det til enhver tid skal ha tilstrekkelig med politikraft for å kunne løse de pågående oppgavene og med god høyde for beredskap og uforutsette utfordringer.

Den pågående nedbemanningen i norsk politi må stoppes.

INP registrerer argumentasjonen om at politiet har fått stadig mere midler, men ser at dette forsvinner i løpende driftsutgifter til bygg, bilpark og lederstillinger. Politiet nærmer seg «1 til 1» ledelse.

INP er prinsipielt for intensjonene i Politireformen, men vil vurdere en reversering i deler av denne som får utilsiktede utslag i en del distrikter. [Lensmannen ved veis ende?](#)

Sikkerhet omfatter også befolkningens oppfattelse av vår redningstjeneste og ambulansetilbud. Her skal man forvente samme respons uavhengig av geografisk plassering.

INP vil se på en løsning med at Politiet kan kopiere ambulansetjenesten i noen distrikt, ved å ha egne baser som mannskapene bor på i en egen tilrettelagt turnusordning med 24 timers vakter. Med dette vil man kunne skape en betryggende nærhet.

Bevæpning

INP mener generelt at dette skal kunne utføres med best egnet våpentype i den grad dette er formålstjenlig og i tråd med brukernes følelse av egen og andres sikkerhet. Våpen skal være tilgjengelig og kunne benyttes der egen og tredjeparts sikkerhet er truet. Det bør være korte og raske kommandolinjer og kort responstid, eksempelvis fra innsatsleder eller eldste betjent på patruljen i henhold til politiets våpeninstruks. Leder av det aktuelle oppdraget definerer aksjonsplan etter en felles situasjonsforståelse, hva som er oppdraget og hvordan oppdraget skal utføres for en hensiktsmessig måloppnåelse.

INP har lyttet til tjenestepersoner som stiller relevante spørsmål til om det er forsvarlig å ikke ha fast bevæpning, og vil sterkt vurdere å jobbe for en slik praksis ut fra følgende argumentasjon:

Det er uforsvarlig ikke å kunne ha fokus på den aktuelle trusselsituasjonen, men må

bruke dyrebar tid under utrykning i høy hastighet, simultant bruke kapasitet på å navigere frem til aktuell adresse på lite moderne GPS, tenke sikkerhet og muligens miste viktig informasjon som kommer på samband via løs Ipad.

Alt dette skjer samtidig som operasjonssentralen vurderer om det skal gis bevæpning og man skaffer seg nok oversikt over situasjonen mens man avklarer og tilfører våpen.

Før patruljen kan iverksette akutte tiltak skal de også ikle seg verneutstyr i form av tung-vernevest og tung-hjelm. Dette for å fylle kravene til eventuelle forsikringskrav for å få dekket skade på tjenesteperson i ettertid.

Alle skal hjem til middag – også politiet.

INP vil jobbe for at Politiet til enhver tid skal være utrustet med det de anser som det beste av moderne utstyr som kan skaffes i forhold til oppgavene og utfordringene de møter. Dette gjelder også funksjonaliteten på digitalt utstyr og kommunikasjon i tjenestebiler.

INP er opptatt av vaktordninger og ressursbruk er i samsvar med intensjonen om å bygge et stabilt og erfarent politikorps.

INP er opptatt av at signalene fra tjenestepersonene blir hørt og ivaretatt i form av konkrete tiltak.

INP vil jobbe for at politikorpset får nødvendig videreutdanning innenfor normal arbeidstid, og vil jobbe for å endre følgende: Fra 01.01.2020 fjernet POD i samarbeid med politiforeningen kompetansekravene for internt opprykk i etaten. Dette medfører at man får automatisk opprykk i grad og lønn etter antall år i tjenesten, som i utgangspunktet er en solskinnshistorie, men **INP** er kjent med baksiden av dette, som har ført til er at det nå har kommet nye, mye strengere føringer på tildeling av studie- og eksamensdager. Dette vil på sikt medføre et mindre kunnskapsstyrt politi, noe som vi i **INP** ikke ønsker.

Cyber-kriminalitet er en stor utfordring for det norske næringsliv og offentlige etater. Vi ønsker en sterk økning i ressurser for å styrke forsvaret mot slike angrep. Dette bør juridisk falle innunder PST, med en tverrfaglig mulighet opp mot forsvarsgrenene.

Informative linker: [Bekjempelse av datakriminalitet](#) [Nasjonalt cybersikkerhetssenter](#)

INP ønsker å reversere dagens domstolsreform og sentraliseringen som denne medfører.

Det er viktig å kunne styrke domstolene og samtidig vedlikeholde strukturen med å kunne løse distriktssaker i distriktet.

INP ønsker å redusere arbeidsmengden for domstolene ved å vurdere effekten av å tilføre domstolene flere stillinger samt åpne for enklere tilståelsesdomfellelser, eksempelvis økt bruk av forenklet forelegg i mindre narkotikasaker der man har gjengangere som belaster systemet mer enn det som er formålstjenlig.

Sivildomstolene har også kapasitetsutfordringer, og her bør man og kunne finne bedre og enklere løsninger i samarbeid med domstolene og sorenskriver kontorene.

Kommune, Fylkeskommune, Stat

INP vil arbeide for at områder som omfattes av dagens kommunale regelverk, overføres til Fylkeskommunene og/eller Staten, herunder, helse, barnevern, skoler, barnehager og den generelle omsorgsutøvelsen. Dette for enklere å ha en statlig kontroll ved at alle tilbudene oppfyller intensjonene gitt av staten.

Disse postene blir ofte avspist i større eller mindre grad når kommunene forsøker å få sine budsjetter i balanse.

Dette vil også gi bedre trygghet, forutsigbarhet og kontinuitet for de ansatte, og på denne måten kunne oppfylle intensjonene som følger med de statlige bevilgningene.

INP ønsker at staten skal ha overordnet ansvar for helse, omsorg, transport, infrastruktur og utdanning.

Det er bare på denne måten at man ansvarliggjør den styrende regjering for å ta hånd om disse tilbudene til samfunnet.

Undervisning, skole, fag- og høyere utdanning

Norge har et meget godt innarbeidet skolesystem med mye kompetanse.

INP ønsker å videreføre statens forpliktelse til å utdanne alle som ønsker det til og med videregående skole.

Mange elever faller ut av videregående skoler, og vi tenker at dette i stor grad skyldes et urealistisk høyt nivå i deler av pensumet som matematikk, fysikk og naturvitenskapelige fag.

Det må etableres yrkesfaglige linjer med økt fokus på selve linjefaget og mindre på de akademiske «kjøkt å ha"-fagene.

INP ønsker å gjøre studiefinansieringen mer fordelaktig ved å øke stipenddelen for studenter som gjennomfører på normert tid.

Private skoler skal ha muligheten til statlig tilskudd, under forutsetning av at norsk lov og den norske opplæringsplanen blir fulgt.

INP ønsker en kvalitetssikring av at lærebøker er oppdaterte og i samsvar med ny og nøytral kunnskap.

INPs mål for undervisning

Vi ønsker et tilpasset opplæringsløp for de som har behov for utviding av dette.

Det skal være mulig å fullføre fagopplæring uten å inneha dagens nivå- krav innen allmenne fag.

Barne- og ungdomskoler skal ha et maks elevtall pr. lærer.

Det skal tilrettelegges for at barn med spesielle behov for mer personlig oppfølging av lærer, skal kunne få det. Dagens inkludering i klasserom medfører ofte redusert kvalitet på undervisningen til resterende elever.

Den individuelle opplæringen skal følge elevene gjennom skoletiden.

Kollektivtransport

Det skal satses aggressivt på utbygging av kollektive løsninger.

INP ønsker å fase kollektivtransporten i Norge til å bli et brukervennlig gratistilbud.

Gjennom en egenandel, som ved helseforetakene, skal de som ønsker å bidra til et renere miljø kunne tilbys gratis kollektivtransport på tog, ferger, T-baner, trikk, bybaner, buss osv.

I enkelte strøk ser vi for oss sterkt subsidierte flybilletter for de fastboende, idet vi ønsker å stimulere til at folk skal kunne bo og arbeide på steder der det er «umulig» å anlegge en effektiv veiforbindelse. Eksempelvis er Hammerfest med Melkøya som en stor nasjonal arbeidsplass som gjennom et slikt tiltak kan sikres rekruttering og utvikling av bedriftene.

Fergetrafikken skal revitaliseres, og det legges til rette også for den fastboende øybefolkningen.

Det skal fastsettes nasjonale like takster, basert på at alle fergestrekninger er deler av vårt nasjonale veinett.

Dette skal finansieres ved at veivedlikeholdskostnader ved flere av de største byene kan reduseres som følge av redusert bruk. I tillegg må deler av kostnadene betraktes som satsing på miljøet.

INP ønsker at denne kostnaden skal være en del av landets miljø- løsning.

En mulig måte å redusere den strukturelle belastningen på lokalveinettet i storbyer og omegn kan være pendlerparkeringsplasser som er tilknyttet gjennomgangstransport som er gratis ved fremvisning av pendlerparkeringsbevis. Disse parkeringsplassene plasseres i utkant av bysenter og kan knyttes mot reisemål på motsatt side, i form av «ekspressbusser» eller tog (a-b-c).

Det bør også i videre planlegging vurderes et utvalg av barnehagetilbud og skoler i disse pendlerparkeringsplassenes nærhet, slik at det er mulig å samhandle med levering i barnehage/skole og parkere for offentlig transport til arbeidsted.

Vei og offentlig infrastruktur, bompengefinansiering

Vi er sterkt imot prinsippet med bompengefinansiering av veitbyggingen, som er basert på at samferdselsdepartementet er gitt tillatelse til å kunne kreve bilistene for bompenger, noe som ser ut til å ha blitt mer regelen enn unntaket.

§ 27 i Veglova: Med samtykke frå Stortinget kan departementet fastsetje at det skal krevjast bompengar på offentleg veg, fastsetje storleiken på avgiftene, og setje vilkår om bestemt bruk av avgiftsmidlane. Bompengane kan nyttast til alle tiltak som denne lova gir heimel for. Dessutan kan dei nyttast til investeringar i faste anlegg og installasjonar for

kollektivtrafikk på jernbane, inkludert sporveg og tunnelbane.

INP mener at utbygging av infrastrukturen her til lands er å betrakte som en utgift til inntekts ervervelse. Gode ferdselsårer bidrar til økt verdiskapning, bosetting, turisme og ikke minst trafikksikkerhet, som kommer alle til gode i en eller annen form.

Det å betale bompenger, føles som en urettferdig ekstrabelastning på toppen av alle betalte skatter og avgifter i flere omganger for å skaffe seg kjøretøy og tilsvarende for å benytte dette i samfunnets interesse.

INP er derfor imot dagens måte å finansiere veiprojekter på, og vil jobbe for at veiprojekter finansieres uten bompenger.

Vi ser det urettferdige i at hardtarbeidende småbarnsfamilier i distriktene skal måtte betale over evne for å finansiere hoved ferdselsårer, kollektivtransport, sporveier og tunnelbaner.

For nødvendige lokale veiprojekter der en mindre andel av finansieringen må komme via bompenger for å kunne realiseres, bør disse utbyggingene være villet og akseptert av kommunenes brukere, og ikke ramme småbarnsfamilier, arbeidspendlere og konkurranseutsatte bedrifter for hardt.

INP ønsker at vedlikehold av eksisterende veistrukturer bør knyttes opp mot flere mindre entreprenører/strekninger, slik at flere bedrifter kan drive med slike oppgaver.

INP ønsker også å utarbeide føringer for å lage kortere vinterkontrakter i forbindelse med brøyting og vedlikehold, for på den måten åpne for at landbruksnæringen skal kunne få en ekstra inntektskilde.

INP mener vei og samferdsels infrastruktur er noe vi alle i Norge nyter godt av.

Selv om det er mer utfordrende å bygge vei på Vestlandet og i Nord-Norge enn på Sør- og Østlandet, mener **INP** at veibygging er et nasjonalt ansvar.

Det norske folk skal fortsette å bo spredt og hvor de vil eller kan. Veinettet skal være trygt og forutsigbart.

INP ønsker å gi muligheter for bedrifter i de innerste fjordene og de ytterste bygdene en mulighet til å lykkes. Vei og kollektive forbindelser skal ikke være til hinder for bosetting eller etablering av næring.

INP anser fergeforbindelser som del av vårt veinett, og bør derfor inngå i det statlige samferdselsbudsjettet.

INP ser med undring på den politikk som er ført for eksisterende veinett, at alle hovedveier skal etableres igjennom bysentra.

Vi mener det er mer fornuftig å legge alle nye hovedveier i ytterkant med gode trafikale tilførselsveier.

På denne måten kan bysentra skånes for støy og miljøforurensning.

By- og arealutnytting

I forbindelse med fremtidig by- og arealutnytting, så bør man tilstrebe at gjennomfartsårer blir lagt utenom bykjerner.

Dette for å bedre miljø og redusere kjøre tid over lengre strekninger.

INP er opptatt av å stoppe trenden med reduksjon av småbedriftene i større bykjerper. Det må tilrettelegges for korttidsparkering for å øke tilgjengeligheten og omsetningen til et spekter av næringer i bykjernene.

Det er i dag stor utbredelse av større kjøpesenter som er plassert utenfor sentrumsnære områder som øker biltrafikken ut og inn av byene.

INP ønsker pendlerparkering i utkanten av bykjernene som er synkronisert og tilrettelagt for overgang til gratis transport med buss eller bane
Dette vil ha positiv betydning for bymiljøet på flere måter.

I alle bykjerper bør det være et minimum av «grønne lunger», for å kunne tilby rekreasjonsplasser for innbyggere, i tilknytning til disse bør det også etableres lekeplasser og eventuelle mindre aktivitetsplasser.

Boligbygging

Dagens arealplaner dreier i retning fortetning og tillater stadig høyere bygg også i små byer og tettsteder.

Trenden med sentralisering av innbyggere og aktiviteter har både positive og negative sider og krever at bygningsmyndighetene tar gode konsekvensanalyser både for tettstedene og de omliggende distrikter.

Dette må planlegges i et lengre perspektiv i forhold til å ha tilfredsstillende beredskap, alternativ energiforsyning, infrastruktur, næringsgrunnlag og pålagte offentlige tjenester. Det er viktig at alle tette bosetninger også skal kunne ha «grønne lommer» i umiddelbar nærhet.

INP ønsker at det skal være mulig for etablering av formålstjenlige boenheter på landbrukseiendommer som er i drift, for at fremtidens generasjon skal tilknyttes den daglige driften.

INP ønsker å se på regelverket som berører disse sakene i lys av ønsket distriktspolitikk.

INP ønsker å gjenreise sosial boligbygging via boligbyggelagene.

Vi ser en økende tendens til at boligbyggelagene blir omdannet til mer rene entreprenørselskaper som bygger fortrinnsvis boliger for de bedre stilte med boligpriser som ikke er beregnet på førstegangsetablerere, unge eller middelklassen.

INP ønsker også å øke bygningsmyndighetenes kontrollkapasitet betydelig og sette fokuset på utførelseskvalitet og de grunnleggende byggetekniske krav.

Det bygges i dag med høy fremdrift og kravet til utførelse i forbindelse med tetting, lufting og brann, kan fort få store konsekvenser både for beboere og utførende.

Det må være et minstekrav at ansvarlige utførende kan lese instruksjoner og tegninger på en god måte og kunne dokumentere utførelsen av de kritiske bygningstekniske områdene.

Byråkrati, forenkling og digitalisering

INP ønsker å se på dagens struktur innen vårt byråkrati.

Vi anerkjenner at mye av vårt byråkrati er etablert for å kunne gjennomføre og effektivisere regler, forskrifter og direktiver som er et resultat av EØS/ESA avtaleverket.

Dagens norske byråkrati har besatt dobbelt så mange stillinger, sammenlignet med Sverige som har den doble befolkningen.

Det er mange alternative bruksområder for disse stillingene, eller den kapitalen vi benytter på disse, men vi trenger ikke så mange stillinger for å betjene vår befolkningsmasse.

Dagens eksisterende byråkrati er et tungt og vanskelig subjekt å jobbe opp mot. Vår befolkning finner ikke svar, og bruker mye tid på å få sine svar innen byråkratiet. Det kan til tider virke som en beslutningsvegring i byråkratiet.

Dette vitner om dårlig gjennomtenkte arbeidsinstruksjoner, noe som bør revideres. For å forenkle vårt byråkrati, har vi store muligheter innen digitalisering og utvikling av nye og fremtidsrettede løsninger.

C - VELFERD, HELSE OG OMSORG

Stønader, statlige ytelser, NAV og pensjoner

NAV, omorganisering av etaten.

NAV har ansvar for å tilby kvalifiserte tjenester til "kundene" med kompetent rådgivning. INP mener at NAV ikke opererer optimalt etter hensikten. Det offentlige har forpliktet seg til å yte hjelp til de som trenger det som mest. Mange opplever NAV som en tungrodd, byråkratisk, kald og lite imøtekommende organisasjon. Det oppleves frustrerende bare å komme i kontakt med saksbehandler med lange ventetider i telefonen. De NAV ansatte gjør så godt de kan etter de forutsetninger organisasjonen gir dem, men opplæringen kan virke mangelfull og lite spesialisert og at "alle skal kunne litt om alt" ofte blir en mangel ovenfor den enkelte. INP mener at NAV skal kunne tilby mer spesialiserte tjenester, uten å bygge tette skott mellom avdelingene.

NAV er ofte sterkt sentralisert til fylkeshovedsteder og det savnes NAV-kontorer i nærheten av der folk bor. INP vil derfor desentralisere tjenestene. Særlig ser vi at NAV Pensjon vil ha behov for nære relasjoner til "kundene" lokalt.

INP ønsker å reorganisere NAV ved å dele etaten inn i fire hovedområder for å spesialisere tjenestene:

- 1. NAV Arbeid**
- 2. NAV Trygd**
- 3. NAV Sosiale tjenester (SOS)**
- 4. NAV Pensjon**

NAV Arbeid skal ha lokal kjennskap til det lokale arbeidsmarkedet. Næringslivet er NAV arbeids største "kunde" og skal være etatens fremste samarbeidspartner. NAV skal aktivt lytte til næringslivets behov for kompetanse, utdanning, etterutdanning, kursing og

arbeidskraft. Saksbehandlere skal drilles i å ha gode, raske, uformelle og formelle gode relasjoner til lokalt næringsliv.

INP vil jobbe for at blant annet langtids sykemeldte, der man ser at vedkommende høyst sannsynlig ikke vil komme tilbake til sitt "gamle" yrke, skal få lov å ta kurs/utdanning/etterutdanning og omskolering i perioden han/ hun er sykemeldt, uten trekk i ytelser.

Det blir viktig å få folk som av en eller annen grunn har havnet utenfor arbeidslivet i arbeid så hurtig som mulig. I årtier er det skrevet og ment mye om den kommende "eldrebølgen", barn født rett etter andre verdenskrig, født på 50 og 60 tallet med store barnekull. Nå er "eldrebølgen" en realitet, denne generasjonen er i ferd med å gå over i pensjonistenes rekke etter et langt og trofast arbeidsliv. Det betyr at næringslivet vil ha betydelig behov for arbeidskraft de neste årene. Vi ser at enkelte store aktører innenfor landbasert industri og petroleumsnæringen vil mangle mye folk de nærmeste årene. Kompetansebygging innenfor industrien vil derfor bli avgjørende for å møte fremtidens behov.

NAV Trygd vil være en spesialisert tjeneste på trygderett og ytelser til de av oss som ikke lenger kan delta i arbeidslivet på tradisjonelt vis. Alt for mange opplever NAV som en bremsekloss til et verdig liv. Mange kan ikke gå tilbake til arbeidslivet av forskjellige årsaker. Andre trenger "en fot i bakken" for å omstille seg etter en periode med utfordringer de aldri hadde sett for seg når de planla livet. Alt for mange blir skadet i jobbsituasjon og får yrkesskader. Ofte ser vi at NAV har egne "spesialister" som underkjenner diagnoser gitt av spesialhelsetjenesten. Denne form for eget overprøvingsorgan vil INP til livs. Det skal ikke gå an for "spesialister", uten konsultasjon og kontakt med behandlingssenteret å overprøve diagnoser satt etter årelange utredninger. Slikt oppleves som et overgrep mot "kundene".

NAV Trygd skal ha gode kontakter og jobbe tett opp mot både NAV arbeid for å kunne finne passende arbeid til de som ønsker det, men også til NAV SOS for å yte den aller beste servicen en kan gi.

NAV Sosiale tjenester (SOS) skal samlokaliseres med kommunens tjenester. Veldig mange faller mellom to stoler og har behov for en utstrakt hand fra spleisesamfunnet. Ofte oppleves saksgang som langtekkelig og man blir ikke opplyst hvilke rettigheter man har. I en SOS-situasjon er man gjerne "nede for telling" og har ikke ressurser til å sette seg godt nok inn i regelverket. Mange føler det uverdige å be om hjelp fra samfunnet gjerne etter å ha klart seg utmerket i et "normalt" liv. Det finnes utallige årsaker til at mange av oss faller utenfor i en lengre eller kortere periode av livet. Disse skal vite at vi som storsamfunn er der for å strekke ut ei hand når de sliter som mest. Det er svært få som ber om sosiale tjenester før de har undersøkt alle mulige andre måter å skaffe seg tak over hodet, mat på bordet og penger til livsopphold. NAV SOS skal være kundens forlengede arm inn i de offentlige regelverket. Dette gjøres best ved at tjenesten blir spesialisert og at rett veiledning blir gitt allerede fra begynnelsen.

NAV Pensjon

Pensjon blir av mange sett på som komplisert og vanskelig å orientere seg i. Vi har Inskuddsbasert pensjon, ytelsesbasert pensjon, sjømannspensjon, AFP, obligatorisk tjenestepensjon, førtidspensjon, etterlattepensjon, uførepensjon, barnepensjon, kollektive ordninger, private ordninger, offentlig pensjonsordning og ulike forsikringsordninger for å nevne noen typer pensjon vi kommer borti. Det krever en svært stor innsats for å navigere riktig i de ulike formene for pensjon og særlig når du ikke har hatt en og samme arbeidsgiver hele livet, kanskje til og med delvis i det offentlige og i det private med en kort karriere som sjømann.

NAV pensjon skal desentraliseres og tilgangen til en spesialisert saksbehandler på pensjon skal være tilgjengelig ved personlig oppmøte. Vi anser det personlige oppmøte med en god saksbehandler som virkelig kan pensjon som avgjørende viktig for denne reformen.

NAV pensjon skal også jobbe målrettet mot yngre arbeidstakere. Det er alt for mange som ikke tenker pensjon før de ser pensjonstilværelsen nærme seg brått. Derfor skal NAV pensjon drive oppsøkende virksomhet ovenfor alle aldersgrupper med særlig vekt på de under 45. Det skal gis rådgivning og inviteres til en pensjonsprat der du blir satt i stand til å begynne planlegging av pensjonstilværelsen tidlig.

NAV Ombud

INP ser at alt for mange blir feilbehandlet i NAV systemet. Veldig mange går til sak, gjennom dyre advokater, mot staten og deres håndtering. Vi har sett den såkalte NAV skandalen som kunne vært unngått ved at et uavhengig ombud sjekker fakta og tolker regelverket også opp mot internasjonale forpliktelser. NAV ombudet skal ha tilstrekkelig juridisk kompetanse samt mandat til å utøve skjønn. NAV opptrer ofte som tilbyder, aktor og dommer i en og samme sak. Et NAV Ombud skal være den instansen "kundene" kan henvende seg til for å få en uhildet gjennomgang av hvordan du er blitt behandlet, saken din er behandlet, om du har fått de rette ytelsene du har rett på, om rett lovanvendelse er brukt og en ankeinstans der saken får en gjennomgang med "tredjeparts" verifisering. Ofte er rett regelverk benyttet, men alt for ofte er tolkingen gjenstand for diskusjon. Ofte ser også NAV selv at dette slår uheldig ut for den enkelte, men står likevel på sin avgjørelse. INP mener kundene skal kunne høres på nytt og gis en siste mulighet for å få rettet opp det som oppleves som svært urettferdig og ikke minst urimelig. NAV skal være til for kunden.

Alderspensjonister og eldre arbeidstakere

Administrasjon av alderspensjoner legges inn i en egen avdeling i NAV. Denne kan sitte hvor som helst i landet og er egnet til plassering utenfor Oslo/Viken. Alderspensjon utgjør ca. 50% av hele budsjettet til Arbeids- og Sosialdepartementet. Administrasjonen av alderspensjon er imidlertid mindre arbeidskrevende enn de andre oppgave NAV behandler. Saksbehandling og vedlikehold er relativt automatiske prosesser.

INP har den ytterste respekt for de som har bygd det norske velferdssamfunnet til et av de beste landene i verden.

INP vil derfor jobbe for at de som har bidratt over et langt liv, ikke blir salderingsposter i statsbudsjettene. God eldreomsorg, rettferdige pensjoner og fleksible ordninger for eldre arbeidstakere burde være selvfølgeheter i dagens Norge. Dessverre er det ikke slik. Politikerne sier folk må stå lengre i jobb. Det er fordi man frykter at eldrebølgen skal koste for mye. Det er lett å se et forenklet økonomisk, populistisk argument for dette. Hvis man jobber, trenger man ikke pensjon. Dermed sparer man penger. Denne retorikken er uverdlig.

INP mener alderspensjonister og eldre arbeidstakere skal ha seg frabedt å bli redusert til utgiftsposter og bli karakterisert som byrder i samfunnet av politiske «broilere» som

tjener 4-5 ganger det en pensjonist mottar fra Folketrygden.

INP vil kreve at:

- Reduksjonen i pensjoner som følge av 0.75 formelen blir rettet opp umiddelbart. Pensjonene reguleres tilsvarende generell lønnsutvikling i offentlig sektor tilbake til 2015.
- Generell pensjonsalder holdes på dagens 67 år og med fleksibilitet ned mot 62 år, samt med stillingsvern opp til 72 år der det er relevant. Enhver endring her skal komme pensjonistene til gode.
- En mye sterkere likestillingslov mot diskriminering pga. alder bør utredes. Dagens lov er alt for svak og har ingen reell effekt. Det er pinlig når bl.a. NRK rapporterer at de som rekrutterer til ledige stillinger, automatisk legger bort søknader fra de over 50-55. Denne dårlig skjulte, ulovlige praksisen medfører ingen sanksjoner for de som bryter loven.

INP forventer at det skal være en automatisk regulering av statlige stønader; pensjoner, trygder og sosiale ytelser, etter hvert årlige lønnsoppgjør. Det skal reguleres opp i henhold til resultat, i form av den prosentlønnsvest som samfunnet har fått.

Begrunnelsen for en automatisk regulering, er at de som mottar stønader/trygder, skal få forutsigbarhet og sine rettigheter ivaretatt.

Disse tjenestene skal ha integrerte løsninger uten vanntette skott.

INP vil gå inn for desentraliserte tjenester for å sikre at arbeidsplassene NAV selv skaper, forblir i distriktene.

Lokale variasjoner er ofte begrenset av sentrale behov for å gjøre tjenester like.

Vi ønsker at det skal tas hensyn til lokale variasjoner.

På denne måten mener vi i **INP** at NAV kan bli et statlig tjenesteorgan med spesialisert rådgivning og lojal kunnskap om behov.

Vi mener at det ikke fungerer godt nok at alt for mange skal kunne litt for lite om alt for mye.

Spesialiserte tjenester vil ivareta brukernes rettigheter til gode tilrettelagte tjenester.

Helse og Omsorg

INP vil arbeide for å korrigere følgende punkter:

- **INP** ønsker å overføre alle helse- og omsorgstjenester og eldrepleie til Fylkeskommunes ansvarsområdet. Formålet er å ha en statlig kontroll på at hver enkelt kommune innehar nødvendige ressurser og tilgjengelige akutt plasser.
- Dagens helseforetak skal revurderes. Det er viktig for landets innbyggere at man opprettholder lokale- og distriksakutt mottak, slik at trygghetsfølelse vedvarer uavhengig av geografisk plassering. I samme forbindelse skal det utarbeides mer effektiv syke transport av akutt- og langtids syke.
- **Tannhelse:** **INP** vurderer at tannhelse er en fysisk del av kroppen, og skal være del av helsetilbudet. Tannregulering skal også bli underlagt det totale helsetilbudet. Det skal innføres en differensiering på hva som er kosmetiske justeringer, med betydelig egenandel og hva som er en generell helseproblematikk.

- **Briller: INP** ønsker den gamle støtteordningen før 1.3.2020 for brillebehandling for barn tilbake. Familier vil med den nye ordningen få en større utgift. Aldersgrense ble endret til 10 år, men vi ønsker aldersgrensen på 18 år gjeninnført.
- **INP** forlanger at man skal avvikle dagens praksis med hasteutskrivning fra sykehus for å oppnå kunstig pasientdekningsgrad. Det utføres i dag mye transport av langtidssyke på ettermiddag/kveld, noe som er svært uheldig, og skal avvikles.
- Det skal til enhver tid være akutt plasser ved sykehjem i alle kommuner, slik at de som ikke har mulighet til å bebo aldershjems plass skal ved behov være garantert ledig seng ved et sykehjem.
- Omsorgsinstitusjoner i Norge skal være under fylkeskommunal kontroll, og ha ansvaret for at alle har et godt og fullverdig tilbud, uavhengig av hvilken kommune man bor i.
- Eldreomsorg og pleie skal bli administrert på fylkeskommunalt nivå. Man skal etterstrebe og lokalisere et variert tilbud, slik at man kan ha sitt livsløp i lokalmiljøet hvor man har familie og bekjente. Kvaliteten på tilbudet er viktig for å kunne ende sitt livsløp hvor man har bodd.
- Aktiv hjelp med donor, eggdonasjon, prøverør, inseminasjon, surrogati, adopsjon osv. skal være tilgjengelig for alle enslige og par i samboerforhold. Søknad om slik hjelp til barnløshet skal være upåvirket av hvilken lovlig seksuell legning man har.
- **INP** fastholder familiens rett til å avgjøre livssituasjon innenfor rammer satt i lovverket, og at staten skal være behjelpelig til å finne løsninger og ikke påtvinge standarder.
- Abortloven:

Det å skulle foreta en abort er det ingen som ser lett på, ei heller vi i **INP**. Det å ta en beslutning om at abort er eneste utvei, er det kvinnen selv og hennes familie som er best skikket til å ta. Vi i **INP** ønsker ikke at en nemnd eller dens like skal være med i en slik avgjørelse. Den enkelte kvinne skal få råd og veiledning av sin lege og annet helsepersonell hvis ønskelig for å fatte en riktig beslutning for seg selv og sin familie. Det å ha en nemnd som skal vurdere dette, er nedverdiggende og ikke minst en ekstra belastning for den enkelte i en tung situasjon.

INP ønsker å reversere innstrammingene i abortloven som ble vedtatt mot folkeflertallet sommeren 2019.

INP vil støtte en utvidelse av retten til selvbestemt abort til uke 18.

Barns sikkerhet og rettigheter

Barnevernet

Saksbehandlerens menneskelige faktor som tydelighet, tillit, empati og evne til å megle vil være helt avgjørende for å få frem et nyansert og vitenskapelig sett holdbart faktagrunnlag når tiltak skal iverksettes.

Det er avgjørende å kunne møte på folks nivå, «der den andre er», og å tenke på kulturforskjeller, respekt, godta at alle mennesker er forskjellige, og at ikke det ene nødvendigvis er bedre enn noe annet.

Det er uhyre viktig at saksbehandlere har støtte i et tydelig og kompetent lederskap.

Mindre kompetente saksbehandlere skal ha erfarne mentorer, og inngå i saken som ansvarlige.

Dette gjelder også i de saker som fører til omsorgsovertakelse.

Før man går til det drastiske skritt å overta barnets omsorg, skal det gjøres et omfattende og etterrettelig arbeid med sikte på å avdekke og styrke ressursene i den enkelte familie og dens nettverk. Dette med tanke på å overføre omsorgen til personer i nettverket om nødvendig. Nettverksmøter skal være obligatorisk.

Det skal på dette tidspunkt ha vært opplyst om rettighetene som de berørte har til egen oppnevnt fullmektig, som har innsyn i alle dokumenter og muligheten til å kvalitetssikre disse.

Det jobbes nå med en omfattende barnevernsreform som skal komme til utførelse i 2020.

Denne omhandler Struktur- og kvalitetsreform i barnevernet

INP ønsker å påvirke dette arbeidet, og vi mener at ansvaret for barnevernet, som skal føre tilsyn med barnas rettigheter og sikkerhet, skal legges under statlig kontroll ved Fylkeskontorene.

I reformen forutsettes det en gjennomgang og tydeliggjøring av alle instruksjoner, lovhjemler og de handlingsrammer barnevernet i dag har. Uklare retningslinjer og instruksjoner opp mot loven kan medføre enten beslutningsvegring eller forhastede vedtak.

På den andre siden ønsker **INP** også å se på den delen av lovverket som i dag synes å gi større rettigheter til foresatte som utsetter sine barn for fysisk og psykiske overgrep.

Det registreres dommer som har resultert i at barn som er blitt utsatt for overgrep, blir tvunget til samvær med sine overgripere.

INP ønsker at barns rett til en sikker og tilpasset skoledag skal styrkes.

Inkludering er en stor del av opplæringsloven, og intensjonene er at alle elever i dag skal få sin opplæring i klasserommet og at ingen som skal ha spesialundervisning i andre rom. **INP** tilslutter seg dette, hvis det mulig å gjøre individuelle nivåtilpasninger som ikke er til hinder for alminnelig forventet fremdrift og kvalitet på undervisningen.

Skolebarn er som i resten av samfunnet forskjellige, basert på oppvekst og miljø.

INP ønsker å styrke barns sikkerhet og rettigheter.

Barnevernet utøver en meget viktig rolle.

Barneverntjenestene utfører et svært nødvendig arbeid, og deres oppgave er å hjelpe de som på ulike måter har kommet opp i situasjoner som de ikke klarer å håndtere på egenhånd.

Barnevernloven er klar og tydelig på at det overordnede målet er å sørge for **BARNES BESTE**.

INP mener at så langt det er mulig og med riktig hjelp, vil oppveksten sammen med biologiske foreldre, familie og venner være til barns beste. Målsettingen etter en midlertidig omsorgsovertagelse skal være tilbakeføring til hjemmet så snart som mulig og innen rimelig tid.

INP registrer dessverre at de kommunale barneverntjenestene utøver sine oppgaver etter ulik praksis, og at det med jevne mellomrom over mange år har dukket opp saker som stevnes inn for domstolene. Mange av disse sakene konkluderer med saksbehandlingsfeil og omgjøring av vedtak.

INP støtter barnevernsreformens intensjon om økt kompetanse, som er helt avgjørende for å ivareta en del av de komplekse oppgavene de har. Saksbehandlere er ofte unge, de har en relativt kort utdannelse og det kan være stor gjennomtrekk i de lokale kontorene.

Bekymringsmeldinger

INP ønsker å se på tiltak i det eksisterende systemet før innkobling av barnevernet. Kommunenes helsesykepleier skal sitte på god kompetanse rundt utfordringer som kan oppstå.

Ifølge lovverket er det politiet som skal kontaktes dersom det er mistanke om grov omsorgssvikt, vold, mishandling etc. Barnverntjenesten innehar ikke kunnskap rundt etterforskning av dette, det er det politiet som har.

Bufetat

Bufetat skal være det overordnede koordinerende organet mellom sosiale tjenester og barnevernet. Sosialtjenesten i Nav skal etter loven sørge for at utsatte barn og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud, og det skal om nødvendig knyttes forbindelser til helsevesenet.

Skole og helse

INP vil jobbe for at skole, helsesykepleier og barnevernet utarbeider bedre samarbeidsplattformer.

INP mener at det bør forventes og kunne dokumenteres at opplæringsloven følges i praksis når det oppstår mobbing, uro og ordensproblemer eller andre hemmende momenter som reduserer forventet kvalitet på skolehverdagen.

I mobbesaker er det svært viktig at skolen følger opp med samtaler med alle involverte parter. Slike saker bør løses på laveste nivå, og det skal forventes av skolene innehar denne kompetansen. Alternativt skal det benytte kompetanse fra læringsmiljøteam/PPT i egen kommune/bydel.

Oppfølging og kommunikasjon er det viktigste elementet her. Fungerer ikke dette, skal Fylkesmannen kobles inn.

Kapitel 9 i Opplæringsloven forklarer klart og tydelig hva skolens ansatte skal foreta seg når det mistenkes mobbing på skolen, og forventes at dette blir gjort.

Rus og rehabilitering

INP vurderer dagens rus- og rehabiliteringspolitikk som lite fungerende.

Narkotiske stoffer og Rusreformen

INP vil støtte intensjonene i den pågående rusreformen, der tyngre rusavhengige ikke skal staffes for å inneha egne brukerdoser, men tilbys behandling.

Vi mener at ungdom under 18 år og andre som eksperimenterer med stoff og som ikke betraktes som tyngre avhengige, ikke skal komme inn under de nye bestemmelsene.

INP vil jobbe for at politiet og kommunene med de lokale helsetjenestene får verktøy, skolering og midler for å håndtere denne reformen på en god måte før reformen innføres.

INP vil støtte tiltak nasjonalt og internasjonalt i arbeide for å stoppe illegal innførsel og omsetning av tunge narkotiske stoffer som fører med seg mye kriminalitet og vold i omsetningsleddene.

INP er kjent med at omsetning og forbruk av narkotiske stoffer er størst og økende blant de mest ressurssterke i samfunnet. Lover og regler skal håndheves likt også for denne gruppen, og vi henviser også til de tanker vi har rundt behandlingsforløpet for dem som søker hjelp for å komme ut av sitt rusproblem.

Forebygging

INP ønsker å støtte folkelige og forbyggende initiativ til opplysning om skadevirkningene av overdreven bruk av rusmidler.

Vi mener det er mange mørketall i statistikken over ulykker, vold, sykdommer og dødsfall som er en konsekvens av rusmisbruk, men som havner i andre statistikker.

Ellers er det gledelig at alkoholbruk blant de yngste stadig går nedover, vi frykter at noe av årsaken kan skyldes at alkohol byttes ut med andre rusmidler, og at faktiske opplysninger om de negative konsekvensene ikke når denne utsatte gruppen.

Alkohol, narkotiske stoffer og piller

Alkohol er et nytelsesmiddel med lange tradisjoner i mange kulturer og spiller en viktig rolle i mange næringer.

INP vil derfor ikke støtte unaturlige og uhensiktsmessige lover og regler som begrenser tilgangen eller mulighetene for produksjon og omsetning, men heller se på en oppmykning i regelverket der dette er hensiktsmessig for næringen og forbrukeren.

Vi har dessverre, og vil alltid ha en ca. 10 % andel i befolkningen som utvikler sykdommen alkoholisme.

INP mener at å begrense tilgangen på alkohol med unaturlig åpningstider ikke vil ha noen hensikt i denne forbindelse, snarere tvert imot. Alkoholikeren eller problemdrikkeren vil alltid sørge for å ha nok, og både begrensningen og pekefingeren vil heller øke hamstring.

INP mener at tiltakene når sykdommen alkoholisme får konsekvenser er uhyre viktig. Vi vil jobbe for en kontinuerlig behandlings og oppfølgingsordning uten hull.

INP vil se på samhandlingen mellom helsevesen, rusomsorgen, NAV og arbeidsgiver. Sykdommen alkoholisme må håndteres på en respektfull måte som alle andre sykdommer, og det må bli mer åpenhet og forståelse for både alkoholikeren og alle maktesløse pårørende.

INP er klare på at når alkoholikeren ikke lenger mestrer livet og ber om hjelp, så skal samfunnet stille opp med fungerende og effektiv behandling. Ifølge tusenvis av tørrlagte alkoholikere, er det å slutte å drikke et uvesentlig problem, men utfordringen er å ikke begynne igjen. Disse beskriver sykdommen som åndelig, progressiv og kronisk, og de aller fleste har fått nye edrue og rike liv, gjennom behandling knyttet til 12-trinnsprogrammet og med behandlere som er tørrlagte alkoholikere og med relevant tilleggskompetanse. I USA vektlegges en CV med opplysningen «tørrlagt alkoholiker ved hjelp av 12-trinnsprogrammet» positivt, da disse vurderes som svært ærlige, åpne og med selvinnsikt.

INP vil arbeide for at det til enhver tid finnes tilgjengelige behandlingsplasser, offentlige eller private, som kan ta imot en rushavhengig som ber om hjelp.

INP vil ha fritt behandlingsvalg blant disse, og øke ettervernet.

Dette gjelder også narkomane og pillemisbrukere, som har utviklet avhengighet på lik linje med alkoholikere, og kan behandles etter samme lest. Forskjellen er at abstinensene etter langvarig bruk av narkotiske stoffer og piller varer mye lengre og krever kyndig nedtrapping.

INP er kjent med at mange liv går tapt mens man venter på ledig behandlingsplass i det offentlige og at private institusjoner med ledige plasser blir for dyre for mange trengende.

INP vil arbeide for å få på plass en refusjonsordning med de private institusjonene som ikke har slike.

De institusjoner som jobber etter 12-trinnsprogrammet har også identiske opplegg for andre åndelige avhengighetssyndrom i tillegg til rus og piller, så som spilleavhengighet, overspising, sexavhengighet og mange andre.

INP ser på investeringen i denne type behandling som utgift til inntekts ervervelse for samfunnet og ikke minst for all lidelse som oppstår rundt en rusavhengig.

Behandlingsperioden må, ut fra individuell vurdering, være av en slik lengde at behandlingsprogrammene kan gjennomfører fullt ut, og det bør være obligatorisk med oppfølgingsopphold, og deltagelse i lokale felleskap (AA/NA).

INP vil også arbeide for en optimal individuell og tilrettelagt oppfølging etter endt behandling innen rusomsorgen, basert på hvilke behov hver enkelt har, og over den tid som ansees som nødvendig.

En person som har blitt behandlet og er i tilfriskning, skal og bør ha et automatisk vern og nettverk rundt omsorg i lengre tid etterpå. Mange vil trenge hjelp til å rydde opp i konsekvenser også.

Arbeidstilrettelegging, arbeidstrening, utdanning og andre aktiviteter som gir hverdagen en mening og en utfordring er viktig.

En rusmisbruker i tilfriskning vil trenge trygge rammer, samt meningsfylte og positive aktiviteter å fylle tomrommet uten rusen med.

Funksjonshemmede

INP ønsker at alle skal føle seg inkluderte og likeverdige.

Likeverd er ikke det samme som likestilling.

Likeverd sier noe om flertallets holdninger og behandling av et mindretall.

Likestillings- og diskrimineringsloven som trådte i kraft 1.1.2019 er et eksempel på dette.

Link til: [Lov om likestilling og diskriminering](#)

Tilgang til arbeidsmarkedet er viktig for å få til et inkluderende samfunn hvor vi alle er likeverdige.

SSB anslår at 85 000 funksjonshemmede utenfor arbeidslivet ønsker å komme i arbeid.

Yrkesfrekvensen blant funksjonshemmede står stille på ca. 45%.

Veksten i antall uføretrygdede er sterkest blant yngre i yrkesaktiv alder.

INP vil gi de som ønsker å arbeide muligheten til det.

Å lykkes med dette er en vinn-vinnsituasjon for landet og det enkelte individ. Det gir reduserte trygdekostnader og økt verdiskapning for samfunnet.

Det at man er en del av fellesskapet, øker også selvfølelsen for den enkelte.

Erfaring har vist at inkluderingen av funksjonshemmede i arbeids- og samfunnsliv går for sakte, så nye virkemidler må tas i bruk.

Derfor går **INP** inn for å gi funksjonshemmede fortrinnsrett til jobber de er kvalifiserte for gjennom ulike virkemidler.

En rapport om funksjonshemmedes psykiske helse viser at de hverken kjenner seg inkluderte i samfunnet eller som likeverdige borgere.

Funksjonshemmede har tidligere hatt negative erfaringer i samfunns- og arbeidslivet, og det blir derfor vanskelig å bli en del av det. De oppfatter at de ikke har blitt hørt.

Lav samfunnsdeltakelse fra funksjonshemmede betyr at vi får et hardere samfunn med mindre aksept for det å være annerledes, som igjen er et tap for samfunnet sosialt, økonomisk og moralsk.

Det er synet på «annerledesheten» som må endres.

Uttrykket «La de tusen blomster blomstre» sier noe om hva som må til for å få til deltagelse og likeverd i samfunnet, men det sier også noe om hva som må til for å skape positive endringer i samfunnsutviklingen. Inkludering er like viktig for ikke-funksjonshemmede i samfunnet som for de funksjonshemmede selv.

Et inkluderende samfunn gjør at vi lærer av og med hverandre.

For eksempel vil tilrettelagte arbeidsplasser for funksjonshemmede lære arbeidsgivere hvordan arbeid kan utføres på nye måter, og en slik fleksibilitet kan alle arbeidstagerne dra nytte av.

Ekskludering betyr mindre fleksibilitet, og det er det motsatte vi trenger i framtidens arbeidsliv.

Skal vi lykkes med å holde folk lenger i arbeid, er dette et viktig virkemiddel.

Økningen i antall trygdemottagere er ikke bærekraftig over tid.

Mye av «Oljefondet» er låst opp i framtidige pensjonsutbetalinger.

Økte kostnader til pensjoner og annet offentlig forbruk kan løses på to måter:

Enten kan man kutte i ytelsene eller øke inntektene og beholde nivået på ytelsene.

INP vil med et mer inkluderende arbeidsliv med plass til alle, både oppnå besparelser i form av lavere trygdeutgifter og økte skatteinntekter fordi flere er i arbeid.

INP vil jobbe for:

- Reduserte egenandeler på kommunale tjenester som f.eks. Brukerstyrt Personlig Assistent (BPA).
- Flere kommunale tjenester overføres til NAV for å sikre et mer likeverdig tilbud uavhengig av bosted.
- En boligpolitikk som gjør at funksjonshemmede kommer seg inn på boligmarkedet selv på trygd, ved å utvide rammene for boligtilskudd via Husbanken til funksjonshemmede.
- Kvalifiserte funksjonshemmede skal få fortrinnsrett til jobber i offentlig sektor framfor «best kvalifiserte» søker. Mange funksjonshemmede har ikke muligheter til å skaffe seg arbeidslivserfaring etter endt utdanning fordi de ikke klarer å skaffe seg f.eks. sommerjobber under utdannelsen. De sliter også med at mange arbeidsgivere fokuserer på problemer knyttet til funksjonshemmingen, snarere enn kompetansen de besitter.
- Traineeordninger hvor kvalifiserte funksjonshemmede i offentlig sektor gis fortrinnsrett. Slike ordninger er viktige fordi de ofte fører til faste ansettelser etter endt traineeperiode. Dagens virkemidler (med unntak av lønnstilskuddsordningen) har vist seg lite egnet til å sikre faste

ansettelser over tid. Ofte blir funksjonshemmede flyttet over i nye tiltak heller enn at et tidligere tiltak fører til fast ansettelse.

- Lønnstilskuddsordningen, som innebærer at det offentlige betaler tariffestet lønn helt eller delvis, må kunne gis permanent i mye større grad enn hva som er tilfellet med dagens ordning.
- Stat og kommuner belønnes med økte bevilgninger/rammetilskudd dersom de klarer å øke rekrutteringen av funksjonshemmede som står utenfor arbeidslivet.
- Erfaringer med dagens Arbeidsmiljølov viser at den synes å være et godt virkemiddel for å hindre at mennesker støtes ut fra arbeidslivet, mens utfordringen også er å sikre at funksjonshemmede utenfor sikres en lettere adgang inn i det.
- Private foretak som selger varer og tjenester til det offentlige pålegges å opprette traineestillinger forbeholdt funksjonshemmede som gjenytelse for offentlige oppdrag. Det skal ikke gis egne tilskudd til slike stillinger, og det forutsettes at traineestillingene fører til faste ansettelser på sikt.
- Private foretak som klarer å rekruttere kvalifisert arbeidskraft med funksjonshemninger i tråd med myndighetenes målsettinger, f.eks. en gitt prosentsats, får et konkurransefortrinn i forhold til private foretak som ikke har lyktes med dette.
- I kontraktsforhandlinger mellom private foretak, offentlig sektor og offentlig eide foretak må man kontraktsfeste plikten til å ansette funksjonshemmede, hvor f.eks. en traineestilling på vilkår som nevnt ovenfor, er ett av mulige tiltak. Slike kontrakter vil gjøre kvalifiserte funksjonshemmede (utenfor arbeidslivet) til mer attraktiv arbeidskraft det er verdt å investere i for private foretak.

Vi mener at **INPs** politikk på dette området vil føre til at behovet for «særlige tiltak» forsvinner fordi holdningene til funksjonshemmede og toleransen gjør at de ikke lenger er nødvendige – dit er det nok et stykke – fortsatt!

D - SIVILT SAMFUNN

Ytringsfrihet

INP anser ytringsfriheten som noe et av de viktigste verktøyene for befolkningen i et demokrati.

Retten til fri meningsutveksling gir grunnlag for utvikling og fornyelse, og vil virke som en garanti mot ensretting og maktmisbruk.

INP mener derfor at forsøk på å hindre en borger i å utøve sin ytringsfrihet innenfor norsk lov, må ansees som ulovlig frihetsberøvelse.

INP støtter den frie retten til å velge fagforening og verdsetter verdien det norske arbeidsliv får ved å ha rett til organisering.

Religion og Livssyn

INP er et religionsnøytralt parti og mener alle bør ha like muligheter til å utøve sin religion når dette ikke påfører samfunnet eller enkeltpersoner ulemper.

Det er imidlertid viktig for **INP** at den norske kulturen, særegenheter og landets tusenårige historie fremheves i utdanning, kulturarbeide og samfunnsbygging.

Den grunnleggende norske kulturarven, tradisjonene og religionen skal ivaretas også inn i en tid der verden kommer stadig nærmere og påvirker oss på mange plan.

Urbefolkningen vår, samene med sin urnorske mytologi, likestilles den katolske og protestantiske religiøse kulturarven.

Den norske stat er tuftet på kristne grunnverdier, og **INP** er klare på at slik vi vi at det skal fortsette å være. Staten skal være ansvarlig for religionshistoriske byggverk, og sikre og vedlikeholde disse.

INP ønsker religionsfrihet i Norge, men under en konsekvent holdning om at det er norsk lovgivning som skal være førende for den utøvende religion.

INP er åpen for tilskuddsordninger til religionsvarianter under forutsetning av at norsk lov ligger til grunn. Brudd på norsk lovgivning skal føre til automatisk krav om tilbakeføring av midler som er bevilget.

INP mener at man skal kunne gifte seg med hvem man vil innenfor rammene til norske lover.

Organisasjoner tilhørende kirken, tempelet, moskeen eller andre religiøse sammenslutninger som mottar noen form for økonomisk støtte fra det offentlige, direkte eller indirekte skal ikke kunne nekte vielse av LBH+. I den grad man kan bevise at man blir nektet, skal hele organisasjonen fratras all offentlig støtte de eventuelt har mottatt med tilbakevirkende kraft til samme dato avslaget ble bekjent paret som ønsket seg vigsel fra sitt religiøse samfunn.

INP ønsker å forby rituell omskjæring av både jente- og guttebarn. Alle rituelle fysiske inngrep skal være forbudt ved lov. Ved fysiologiske behov kan det skal tillates kirurgiske korreksjoner når disse er vurdert av et utvalg med kyndige fagfolk.

Likestilling og LGBT+

INP tar det som en selvfølgelighet at likestilling er en helt naturlig del av samfunnet.

INP vil selvsagt jobbe for ytterligere likestilling der holdningene fortsatt mangler. Menn og kvinner er og skal fortsatt være likestilt i det norske samfunnet, men det er slik at kvinner og menn tjener ulikt i sammenlignbare jobber. Ikke rent sjeldent ser vi at når menn etterfølges av kvinner i stillinger, medfører dette nedgang i lønn og stillingens status i form av spissede oppgaver i stillingens hjemmel. Dette vil vi i **INP** jobbe aktivt for å utjevne. Likestilling handler om mer enn bare lønn.

Vi ser at kvinner oftere er såkalt «dobbeltarbeidende», idet de tar på seg ansvaret for hjemmet i tillegg til å være en slags «sysselemann» for barna, oppdragelsen og deres aktiviteter. Dette er holdninger vi ønsker at menn skal ta mer innover seg og ta en mer ledende rolle.

Vi er imot at menn og kvinner skal kvoterer inn eller at kjønn skal være kvalifiserende for å kunne bekle en stilling. Helt unntaksvis kan det imidlertid være nødvendig å ta hensyn til kjønn ved ellers like kvalifikasjoner.

INP mener det ikke er en kvalifikasjon i seg selv hvilket kjønn du er, men hvilke egenskaper, formell kompetanse og erfaring den enkelte har tilegnet seg. Det skal hele veien være kvalifikasjoner som skal være tellende. Vi ser at i svært få tilfeller kan det være ønskelig med en mann eller kvinne, men det er først etter at kvalifikasjoner har vært vurdert og at kvinne og mann ellers stiller likt.

INP ser at det er like diskriminerende for kvinner å bli foretrukket fordi hun er kvinne som å bli vraket fordi hun ikke er mann, og det samme gjelder visa versa for menn.

Seksuell legning er opp til den enkelte å utøve innenfor lovens rammer og dette skal det være fritt opp til den enkelte å avgjøre.

Vi er sterkt imot religiøse strømninger som ønsker å helbrede seksuell legning. **INP** mener den slags holdninger er diskriminerende og bør straffeforfølges på lik linje med rasisme, og utøvere skal i tillegg dømmes i skjerpende retning etter kvakksalverloven.

INP vil støtte aktivt opp kampen **LGBT+** fører for å bli likestilte. Vi mener det ikke finnes genetiske forskjeller mellom heterofile og LGBT+ som mennesker og deres følelsesliv.

LGBT+ er like gode foreldre, like glade i sine, barn og venner som andre. Det som KAN skille oss er måten å utøve seksuell interaksjon med hverandre, hvem vi forelsker oss i og ønsker å kurtisere.

INP har ikke til hensikt å bry seg med hva voksne mennesker, heterofile eller ikke, har av seksuelle aktiviteter i deres egen private sfære, og anser på dette som en svært privat sak det offentlige ikke har noe med.

Å diskriminere eller forskjellsbehandle noen i Norge pga. seksuell legning, vil vi jobbe sterkt for å avskaffe, gjerne sammen med egnede organisasjoner.

Kultur, frivillighet og Idrett

INP ønsker å medvirke til at hele befolkningen gis et rikt og mangfoldig kulturliv med mulighet for kvalitetsutvikling innenfor de ulike interesseområder.

Det er derfor viktig at vi tilfører distriktene midler til kulturelle aktiviteter, og at man reviderer ordningen med dagens statlige kunstnere på statlig stipend.

Norsk Kulturråd gir tilskudd til kunst og kultur over hele landet.

Kulturrådet er en pådriver for nye kunst og kulturprosjekter, driver utviklingsarbeid og er rådgiver for staten i kulturspørsmål.

INP ønsker større overføringer til Norsk kulturråd, slik at det blir enklere for enkeltpersoner og foreninger å få tilskudd til utvikling av eksisterende prosjekter og til nytenkning. Samtidig ønsker en endring i de statlige stipendene, slik at man hvert 5. år skal gjennomgå revisjon av hvordan stipendiaten har utviklet seg inntektsmessig, og vurdere behov for fortsatt stipendtildeling. Dette for å øke variasjonen og forenkle tilførsel av studie/utviklingsmuligheter for fremtidige og nye kultur- og kunstutøvere.

INP vil jobbe for at alle typer kultur i kommunene behandles likt.

Slik det er nå, er det stor forskjellsbehandling mellom såkalt finkultur som får bred mediedekning, og annen kultur som engasjerer svært bredt, men er mindre synlig. Et eksempel kan være teater kontra korps.

INP vil jobbe for at arrangører av idretts- og kulturarrangement ikke skal betale skatt og avgift for frivillige tjenester.

Norsk idrett er helt avhengig av frivilligheten på lik linje med andre frivillige organisasjoner.

Den statlige støtten til disse organisasjonene skal revideres, da man ved tidligere statsbudsjettsvedtak har redusert kraftig i tilførsel av midler.

INP vil arbeide for at alle mennesker - barn, unge og voksne - gis mulighet til å utøve idrett etter egne ønsker og behov.

INP vil jobbe for at voksenidretten, og da spesielt bedriftsidretten får bedre vilkår.

Slik det er nå prioriteres ikke denne gruppen.

Sykefraværet belaster bedriftene og staten med milliarder av kroner hvert år, og en stor og økende del av dette kan tilskrives for lite fysisk aktivitet.

INP vil støtte alle tiltak som har som formål å redusere sykefraværet.

INP vil støtte Norges Bedriftsidrettsforbund – medlem av Norges Idrettsforbund, som

tilrettelegger aktiviteter for voksne og som har ansatte i norske bedrifter som sitt hovedsatsingsområde. Slik det er i dag er budsjettene altfor stramme. Fysisk aktivitet skaper bedre helse, psykisk og fysisk.

INP ønsker å forebygge sykdom i mye større grad enn det som gjøres i dag. Dette kan gjøres ved å gi midler til forebygging, istedenfor slik det blir gjort i dag, til behandling.

I dag brukes det enorme summer til behandling av lidelser knyttet til dette. En større økt satsing på dette området vil i tillegg gi bedre livskvalitet til den enkelte da sykdom kan unngås.

E - INTERNASJONALT

Forsvar, NATO, FN

INP ønsker å bygge et sterkt forsvar og vil øke bevilgninger opp mot 2%- målet.

INP ser nødvendigheten av utbygging og fornyelse av materiell inkludert reservedelslager på en kontinuerlig basis, slik at større anskaffelser skjer over tid.

Et hvert yrke trenger øvelse for å bli trygge i jobben og for å tilegne seg ferdigheter. **INP** er derfor av den mening at det må settes av tilstrekkelige midler til å ha et faglig forsvarlig øvelsesnivå, både nasjonalt og internasjonalt.

De perifere forsvarsverkene våre blir ikke bare overført til beredskapsforsvaret vårt, de blir lagt ned og også solgt. Ubåtanlegg, kystforsvar, flybaser, hangarer etc. må ikke avhendes, men kunne benyttes i beredskapssammenheng.

INP ser med bekymring på at de fagmilitære rådene blir tilsidesatt av regjeringen og Storting.

INP ønsker en generell styrking av forsvaret, og i særdeleshet i nordområdene.

Vi mener det må settes av nødvendige midler, slik at man kan ha flere vernepliktige gjennom tjeneste. Forsvar av Norge må fortsatt være basert på et mobiliseringsforsvar, men vi må øke antall personell i den stående styrken i tillegg til reservestyrkene.

Styrking av forsvarets tilstedeværelse i nordområdene våre er viktig også med tanke på naturressurser i disse områdene. Kystvakten overvåker fiskerinæringen. Våre olje- og gassinstallasjoner kan være terrormål, og vi må legge til rette for et effektivt forsvar av disse når utbyggingen i nordområdene finner sted.

INP ønsker å videreføre og styrke vårt samarbeid med NATO, men vil avslutte samarbeidet om en EU-forsvarsorganisasjon.

Norge har noen av verdens beste spesialstyrker som det høstes mye gode ord om.

INP vil legge til rette for at denne styrken ikke blir svekket.

Hovedhensikten vil være å ha stående styrker i Norge til enhver tid samt nok kapasitet til disposisjon for eventuelle NATO- eller FN-oppdrag.

Verneplikten:

Vi ønsker en obligatorisk verneplikt i Norge som skal være tre måneder og avtjenes i

alderen 18-25 år. Her skal det gis grunnleggende kunnskap om håndvåpen og teoretisk kunnskap om avansert teknologisk krigføring samt innføring i militær kommunikasjon og nærforsvar. På denne måten kan man «verve» gode kandidater som ønsker fast ansettelse i Forsvaret innenfor de grener man har ønsker og talent for.

Det skal gis rom for de som reserverer seg mot deltakelse i våpentrening, men de skal fortsatt gjennomføre verneplikten sammen med de andre i ulike støttefunksjoner. De som ansettes til videre tjeneste blir tilbudt en forlengelse, slik at total førstegangstjeneste for disse blir 12-15 måneder avhengig av forsvarsgren. Gjennomført førstegangstjeneste vil gi formell studiekompetanse tilsvarende fagbrev i ulike disipliner.

INP mener at den lederutdanning og erfaring man opparbeider seg gjennom befals- og krigsskoler må styrkes i takt med både teknologisk utvikling og en økt tilstedeværelse. Vi må satse på ungdommen og legge til rette for økt inntak ved de militære skolene våre.

Luftforsvaret:

Opp gjennom årene har Luftforsvaret vist seg å ha en nøkkelrolle i det moderne forsvar. Med de siste tilskuddene av kampfly har Norge et godt luftforsvar, med moderne enheter. Vi må derimot ikke la det bli en hvilepute eller legge alle eggene i en kurv mht. baser.

Det nye militære SAR helikopteret er på vei inn, og vil styrke redningstjenesten. I tillegg er seks sivile redningshelikopterbasen operert av oljenæringen i drift. Denne kapasiteten kan mobiliserings disponeres i en beredskapssituasjon.

Innføring av NH 90 må granskes for å lære og unngå nye skandaler. Dette koster milliarder av kroner fordi prosjektet er ute av kontroll. Dersom det ikke blir kosteffektivt, må en annen type anskaffes for å sikre kystvakten og marinen helikopterkapasitet.

Hæren må ha fremtidig helikopterkapasitet. I dag er den begrensede kapasitet med Bell 412 SP flyttet til Rygge i Østfold. Spesialstyrkene må ha helikopterkapasitet, men ikke en hel skvadron på bekostning av hæren i nord.

Bell 412 bør flyttes tilbake til Bardufoss bortsett fra et mindre antall som beholdes på Rygge. Det er viktig å prioritere anskaffelse av moderne helikoptre til hæren. I en krigssituasjon kan sivile helikoptre mobiliserings disponeres. Planverk må utarbeides. Det var gode erfaringer med dette på 1990-tallet.

Hammerfest har de siste 20 år vært driftet av sivilt SAR helikopter for olje- og gassnæringen. Denne ressursen bør sammen med de andre sivile SAR-basene i større grad benyttes av Hovedredningssentralen.

Det må utarbeides en formell avtale vedrørende de sivile SAR ressursene. I avtalen må inkluderes type oppdrag, ekstra trening og alle økonomiske forhold for å disponere denne ressursen.

Basen for våre overvåkningsfly er i ferd med å bli flyttet fra Andøya Flystasjon Andenes til Evenes. Dette til tross for at økonomiske og operative forhold tilsier at det er en beslutning tatt på feil grunnlag.

En massiv protest fra innbyggere på Andenes og operativt personell med erfaring fra Evenes har vært mye fremme i media.

INP mener det er momenter i denne protesten som gjør at flytting av MPA må reverseres.

MPA bør fortsette på Andøya Flystasjon Andenes i tillegg til at basen benyttes av

militære fly i en beredskaps situasjon.

I nåværende planverk skal jagerfly stasjoneres på Ørland og Evenes.

INP mener det er viktig å ha flere beredskapsbaser for å ta imot nasjonale og allierte fly.

Sjøforsvaret

Nylig mistet sjøforsvaret en av sine fregatter. **INP** mener at det må settes av midler for anskaffelse av erstatning for denne eller at man finner annet materiell som kan erstatte det tapte skipet.

Det er også en kjensgjerning at norskekysten er full av holmer og skjær og trange farvann, noe som gjør at vårt sjøforsvar i større grad enn andre trenger mindre enheter, for å kunne navigere langs kysten vår og for å kunne gjemme seg mellom disse holmene.

Gjennom å øke verneplikten i forsvaret generelt mener **INP** at det vil kunne være mulig å bemanne opp flere MTBer og Ubåter.

Sjøheimvernet ble utfaset, og den rollen disse hadde, var i stor grad informasjonsinnsamling med sine små fiskefartøy. Selv med dagens teknologiske løsninger ser man også at disse gjør et effektivt forsvar sårbart gjennom eksempelvis GPS-blokking. I en slik situasjon vil lokalkjente sjøheimvernssoldater være en verdifull ressurs.

Kystvakten

INP ønsker gjennom nødvendige nyinvesteringer å videreføre det indre kystoppsyn. **INP** ser også nødvendigheten av en sterk tilstedeværelse av kystvakten utenfor tollgrensen. Tilstedeværelsen av kystvakten skjer ikke ved at fartøyene ligger til kai. **INP** vil videreføre dagens kystvaktstruktur og sikre nødvendige midler for dette, både med tanke på drift og en kontinuerlig fornyelse av flåten.

Landforsvaret

INP vil finne rom til anskaffelse av moderne stridsvogner, slik at kavaleriet har hjelpemidler som er moderne og egnet til formålet, og disse skal i størst mulig grad utplasseres i nordområdene.

Heimevernet (HV):

En økning av deltagelse i Forsvaret vil også styrke HV.

HV vil være en viktig førsteinnsats i sentrale strøk hvor forsvarsinstallasjonene ikke nødvendigvis er de største.

Det er viktig for tryggheten til innbyggerne i landet at man har et mobiliseringsforsvar og Heimevern.

INP ønsker en særdeles styrking av HV-ungdommen. I forsvars- øyemed er det viktig å ta vare på den ungdommen som ønsker å engasjere seg i HV.

EU/EØS, Demokrati og Arbeidsmarked

Industri- og næringspartiet (INP) vil si opp EØS-avtalen.

Norge blir stadig sterkere tilknyttet en ekspanderende EØS-avtale og underlagt EU-byråer som er i strid med den opprinnelige EØS-avtalen med topilar-systemet. EØS-avtalen legger så sterke føringer på samfunnsutviklingen, velferdsstaten og arbeidslivet, at den truer den norske modellen. EØS debatten bærer preg av polarisering der både JA og NEI siden påberoper seg sannheten. Vi ønsker å ta Norge ut av EØS avtalen basert på fakta og kunnskap.

INP vil be Stortinget legge til rette for en utredning der det avdekkes hvordan Norge kan fratruke de mange direktiver, tilsluttede byråer, kostnader og hvilke land som fortsatt er medlem av de handelsavtalene vi mener vil trå i kraft når avtalen sies opp. Vi ønsker å passe på at studentutveksling og eksport av tjenester blir særlig belyst i utredningen. En slik utredning vil også fungere som en folkeopplysning der pluser og minuser vil bli belyst på en faktabasert måte.

INP vil jobbe for en avslutning av EØS avtalen i flere dimensjoner. Vi vil støtte et forslag om folkeavstemming dersom det blir aktuelt. Vi vil selvsagt følge folkets råd,

INP vil legge til rette for at konsekvensene av en slik oppsigelse blir utredet av en uavhengig kommisjon og at resultatet skal gi grunnlag for endringer gjennom forhandlinger og tilpasninger til eksisterende handelsavtale i EFTA.

Når EØS-avtalen sies opp, fastslås det i avtalens artikkel 120 at handelen mellom EU og Norge reguleres av tidligere avtaler.

Norge har 1 års oppsigelse av EØS-avtalen.

Norge vil fremdeles være medlem av EFTA, Europas frihandelsforbund, men vi vil ikke lenger ligge under EFTA-domstolen, tilsvarende Sveits, som ikke deltar i EØS.

Norge har i dag 29 frihandelsavtaler i EFTA, med 41 land.

Norge vil videre samhandle med EU gjennom EFTA og WTO.

Kompenserende tiltak på tjenester skal være på plass før Norge eventuelt trer ut av avtalen.

Handelsavtalen fra 1973 i EFTA regulerer ikke tjenester, men gir tollfrihet for industrivarer.

I de morderne handelsavtaler EU har med ulike land er tjenester en naturlig del, og slik vil det også være mellom Norge og EU.

Norge har de siste 25 år med EØS-avtalen utviklet et enormt handelsunderskudd for fastlands-Norge.

Før EØS-avtalen var Norge i handelsbalanse med EU.

Tall fra SSB og Menon Economics viser at handelen med fastlandsvarer har et årlig underskudd med EU på mellom 120 og 150 milliarder.

Holder man olje og gass utenfor så eksporterer Norge for 400 milliarder mindre enn vi importerer for. Dette er knusende tall.

Selv om landbruk skulle være utenfor EØS-avtalen, har importen av landbruksvarer fra EU økt kraftig. Årsaken er de tollfrie kvotene som EU har fått gjennom forhandlinger med bakgrunn i EØS-avtalen. Handelsbalansen på landbruksvarer er på 35 milliarder i EUs favør.

Vi har altså utviklet en kraftig ubalanse i strid med forutsetningene i EØS-avtalen. Den store importen er en trussel mot norsk matproduksjon, lokal foredling og vår matforsyningssikkerhet.

Vi ser at for norsk industri og næringsliv, Norges befolkning og landets naturressurser så har dagens praksis av EØS avtalen fått flere negative enn positive konsekvenser.

1. Gjennom EØS presses det igjennom konkurranseutsetting og privatisering av offentlige tjenester.
2. Norge har blitt dårligere på selvberging etter at EØS-avtalen ble en del av vår innenrikspolitik.
3. Med EUs energibyrå ACER, har vi mindre kontroll på egen vannkraft og energi
4. Importen har økt og fastlandseksporten har 400 milliarder i handelsunderskudd uten olje og gass.
5. Demokratiets kjerneverdier er svekket. Vi mangler innsyn, oversyn og påvirkning.

EØS-AVTALEN HAR ALVORLIGE DEMOKRATISKE KONSEKVENSER

Politikk handler om tillit.

Å bevare tillitssamfunnet i Norge er svært viktig for Industri- og Næringspartiet. Det har vist seg gjennom de siste 25 år at Norge har avgitt for mye suverenitet til EU, igjennom EØS-avtalen og andre EU-byråer.

EU-reglene har forrang over norsk lov, som gjør at demokratiet, folkestyre og Grunnloven settes til side. Viktige politikkområder blir i stadig større grad regulert av EUs lovgivning snarere enn av de norske folkevalgte, som har fratatt oss debattarenaer, dialog og påvirkning.

EØS-avtalen har ødelagt den gode demokratiske debatten i vårt land.

Det er vår jobb i Norge å sikre den norske modellen, Grunnloven og det norske folkestyret. Det ansvaret må vi ta! Den norske stat skal ikke avskilles fra det norske folk.

EØS-AVTALEN PÅVIRKER VÅRT ARBEIDSMARKED NEGATIVT

For arbeidstakere og trygdede så handler alt om EØS-avtalen.

EØS-loven bringer arbeidstakere og trygdede tilbake til løsarbeidersamfunnet og til

lønns- og trygdeordninger som mange ikke kan leve av, og i det gjelder et ordnet arbeidsliv.

Vi ble fortalt at arbeidslivet ikke skulle bli berørt av EU-lovgivningen. Dette er direkte usant!

Fri flyt av arbeidskraft gir sosial dumping.

EØS representerer fagforeningsknusing satt i system, samtidig som det gradvis avfinansierer og avviker velferdsstaten.

Samarbeidet med EU på fiskeri- og akvakulturområdet er av stor betydning for Norge, men er ikke en del av EØS-avtalen.

Fiskerisamarbeidet mellom EU og Norge er basert på bilaterale avtaler, mens handelen med fisk og fiskeprodukter er regulert gjennom egen protokoll i EØS-avtalen og flere andre bilaterale avtaler.

EUs nyeste handelsavtaler med Canada og Japan gir begge nærmest full tollfrihet for sjømat. Tollvilkårene for norsk eksport av sjømat til EU vil dermed være bedre med en lignende handelsavtale enn det som er dagens situasjon med EØS.

Derfor vil Industri- og næringspartiet (INP) vil si opp dagens EØS-avtale.

Bistand, Asyl, Flyktninger

INP ønsker en human og rettferdig arbeidsinnvandring, asyl- og flyktningpolitikk.

INP vil skille mellom asylsøkere og flyktninger med ulike behov for tilnærming av en ansvarlig politikk.

INP ser med bekymring på at FN og spesielt EU har vært lite effektive i å finne gode løsninger på de ulike utfordringene.

INP ser med undring på at FN/EU selv ikke etter flere år med krise, som eskalerte med Syria-konflikten, ikke har funnet gode prosesser for asylbehandling og retur av asylsøkere uten rett til beskyttelse. I stedet har ulike former for menneskesmugling bredt om seg og desperate mennesker blir utnyttet på det groveste.

Bistand

Norge overfører en stor andel av bistandsmidlene til FN-systemet. Selv om det finnes noen unntak, er FN-systemets bistandsarbeid i hovedsak preget av et uakseptabelt høyt kostnadsnivå.

INP vil derfor at en høyere andel av bistandsmidlene brukes gjennom dyktige norskstyrte bistandsorganisasjoner (NGOs) som kan samarbeide med andre. Norske

bistandsorganisasjoner skal selv direkte gjennomføre og følge opp nødhjelp og utviklingsprosjekter. Norge skal sette søkelys på områder hvor behovet er mest presserende. Her skal Norge sørge for grunnleggende behov som beskyttelse mot naturkrefter, mat og vann. Etter at den akutte situasjonen er ivaretatt, skal det etableres skolegang og andre aktiviteter som kan gi hjelp til selvhjelp.

Asylsøkere

Norge er et land som, geografisk, ikke er et land det er naturlig å søke asyl i. Våre nærmeste naboland fører en politisk stabil politikk det ikke er naturlig å flykte fra. De siste tiårene har asylsøkere fra fjerntliggende nasjoner vært mer vanlig. Mennesker i flukt fra gjengjeldelse for politisk aktivitet, politisk forfølgelse på grunn av ytringsfriheten eller i fare for å bli straffet der straffen innebærer brudd på menneskerettighetene, skal ha adgang til å søke asyl i Norge.

INP ønsker imidlertid å gi asyl til det antall vi selv mener er forsvarlig og har mulighet til å integrere.

Asyl skal kunne gis for en periode på inntil 10 år av gangen eller inntil det er forsvarlig for asylsøkeren å vende tilbake.

Familiegjenforening skal være tillatt, men kun for den nærmeste familien som kone/ mann og egne barn.

Er personen mindreårig ønsker vi å gi tillatelse til familiegjenforening for foreldre og søsken.

Hovedregelen skal være at den enkelte asylant skal vende tilbake til hjemlandet når forholdene tilsier at det er trygt nok til det.

Det kan imidlertid gjøres unntak for foreldreløse som har kommet til Norge i svært ung alder og ikke har familie å vende tilbake til, og at de er godt integrerte.

Det skal alltid være mulig å søke unntak i særlig spesielle medmenneskelige situasjoner. Asylsøkere skal forholde seg til reiserestriksjoner og oppholde seg i tildelt distrikt inntil søknaden er innvilget.

Søknader om opphold skal sluttbehandles raskt i de aller fleste tilfeller og ikke lenger enn ett år fra mottatt søknad.

Restriksjonene skal tjene som et hinder for å kunne reise til andre steder eller andre land og søke asyl samtidig som søknaden behandles, samt lette tilbakesending ved avslåtte søknader. Idet saken er ferdig behandlet, skal vedkommende motta svar ved politisted og overføres til mottakskommunen.

INP ønsker å intensivere tilbakesending av asylsøkere som ikke oppfyller krav til opphold.

Det skal være selvsagt at ikke asylsøkere kan reise tilbake til landet de har beskyttelse fra på ferie og lignende mens de har beskyttelsesbehov.

Gjøres norske myndigheter oppmerksomme på at dette faktisk har skjedd eller skjer, tilbaketrekkes beskyttelsen umiddelbart og asylsøkeren returneres uten unødig opphold og fratras mulighet for å søke på humanitært grunnlag

Kvoteflyktninger

Norge skal åpent og på en varm måte motta sin del av verdens trengende flyktninger.

INP anerkjenner FNs flyktningkonvensjon som definerer hvem som kan regnes som flyktninger og hvilke rettigheter disse har. Videre ønsker vi å anerkjenne de menneskerettigheter denne utsatte gruppen har som retten til arbeid, utdanning, organisasjonsfrihet og tilgang til det norske rettsvesen.

INP ønsker en forpliktende avtale med FN om å ta imot flyktninger og ønsker å bidra til å

ta imot et visst antall hvert år i samarbeid med FN.

Norge er et langstrakt land som er spredt befolket, og har derfor større utfordringer i forhold til integrering enn de fleste andre europeiske land.

Norge er et lite land i europeisk sammenheng og kan ikke ta imot flere flyktninger enn vi er i stand til å fortløpende innlemme.

INP vil foretrekke at funksjonshemmede blir prioritert slik at Norge tar imot et lavere antall kvoteflyktninger, men fokuserer på de som vil ha store utfordringer i sine hjemland etter konflikter eller naturkatastrofer.

Integrering

INP anser språk som et viktig virkemiddel for en vellykket integrering av flyktninger og asylanter.

Derfor mener **INP** at samtlige som har fått midlertidig opphold, i påvente av endelig behandling av søknader, fått innvilget sine søknader eller fått fast opphold på humanitært grunnlag, skal gjennomgå en obligatorisk muntlig og skriftlig norskopplæring.

Opplæringen skal følges opp og evalueres, og dersom enkelte har behov for ytterligere opplæring for å bestå, skal de gis dette.

Oppnådde resultater skal ligge til grunn som en del av kriteriene for innvilgelse av søknad.

Små barn av asylsøkere, under skolepliktig alder, skal innlemmes i norske barnehager så raskt som praktisk mulig.

Barn/ungdom i skolepliktig alder skal integreres i vanlig norsk skole så snart som mulig.

For å hindre at flyktninger og asylsøkere samler seg i «ghettoer» basert på etnisitet, vil vi føre en streng politikk i forhold til spredning og bosetting i Norge.

Dette fordi vi ønsker en fullstendig integrering i hele det norske samfunnet med de plikter og ansvar det medfører.

Miljø

Miljø og klima er to ord som ofte nevnes i samme setning.

INP mener at det er på tide å se på disse begrepene adskilt, da vi ser at miljøet vårt ofres til fordel for klimamålene. Verden har mange miljømessige utfordringer, men vi ser at utslipp av CO2 får svært mye fokus. Klima har derfor fått et eget punkt i partiprogrammet.

Miljøvern handler om å beskytte jorden vår mot utslipp av gift til jord, sjø og luft.

Det handler om å ta vare på natur- og kulturlandskap.

Det handler om å opprettholde livsgrunnlag for planter, dyr og mennesker.

INP er sterkt opptatt av dette og vil jobbe for å ivareta miljøet på en best mulig måte.

Dette får vi til gjennom internasjonalt, offentlig / privat samarbeid basert på godt

fundamentert vitenskap og ny teknologi.

INP vil:

- Øke fokus på alle jordens miljøproblemer
- Bruke midler der hvor vi kan få mest ut av hver krone, basert på vitenskap og fakta.
- Bedre luftkvaliteten i byene gjennom økt bruk av elektrisk energi til oppvarming.
- Vi ønsker å stimulere til utbygging av gamle vedovner med nye som har mer effektiv forbrenning og mindre utslipp av skadelige partikler og gasser.
- Stanse all vindkraftutbygging. Vindkraften fører meg seg store ødeleggelser av norsk natur, støy, trussel mot artsmangfoldet og forurensing i form av avskalling av komposittmateriale. I tillegg kommer risikoen for oljelekkasjer.
- Jobbe internasjonalt for å bekjempe forsøpling av havet. Enorme mengder plast renner ut i havet, mesteparten gjennom elver i Sørøst-Asia.
- **INP** vil støtte tiltak som reduserer denne store miljøtrusselen. Slike tiltak kan være renseanlegg i elver, bidrag til å få plass panteordninger mm.
- Jobbe for en renere kystlinje og få flere strender til å kvalifisere til blått flagg. Redusert plastforsøpling, utslipp av kjemikalier fra industri og fartøy, avrenning fra jordbruk og sanitæranlegg.
- **INP** vil jobbe for å fjerne den skremmende trusselen fra kvikksølvlasten i ubåten U-864 som ligger utenfor Fedje.
- Kjempe for å øke jordens skogsareal og for å beholde artsmangfoldet
- Skogplanting og vern av myrområder er gode tiltak, både i forhold til miljø og klima.
- Stanse tilsetning av biodrivstoff
- Råstoffet på verdensmarkedet er dominert av palmeolje og matplanter som mais, raps og soya.
- Bruk av biodrivstoff raserer tropisk regnskog og legger beslag på jordbruksareal som kunne vært brukt til matproduksjon
- Utrede hydrogen som energikilde for kjøretøy og fartøy

- Å fremstille utslippsfrie kjøretøy er positivt, spesielt når det gjelder lokal forurensing i byene. Men dagens dominerende teknologi fører med seg store miljøproblemer i utvinningslandene.
- Hydrogen utvinnes effektivt fra norsk naturgass, og kan muligens også i fremtiden utvinnes mer effektivt fra vann.

Klima

Industri- og næringspartiet (INP) er ikke et klimarealistisk, klimafornektende eller klimaskeptisk parti, like lite som det er et klimafokusert, klimahysterisk eller et klimafiksert parti.

De fleste partiene på stortinget har latt seg polarisere av den opphetede klimadebatten. Debatten splitter opp debattanter og bruk av hersketeknikker er utbredt på alle sider. Noen mener klimaendringene er menneskeskapte og hevder at ved å slippe ut mindre CO2 vil man kunne stanse klimaendringene.

Andre mener det ikke er mulig at det finnes noen menneskeskapte utslipp i en så stor mengde at det kan føre til klimaendringer. Andre hevder hardnakket at det er solens aktiviteter som gjør jorden noen grader varmere for tiden, kombinert med avskoging og opparbeidelse av større jordbruksarealer.

Atter andre mener det er jordens naturlige syklus vi er vitne til og at dette er noe jorden har vært gjennom mange ganger før. Det vises til forskning, uttalelser, motforskning, seriøs og useriøs forskning fra geologer, fysikere, meteorologer og forståelsegipåere/bedrevitere i alle aldre. Klimadebatten er uoversiktlig, lite etterrettelig, og det er vanskelig å orientere seg i de forskjellige forskningsrapportene fra hele verden på omtrent like mange språk.

Industri- og næringspartiet (INP) mener miljøfokus har falt i skyggen av klimadebatten og ønsker ikke å bidra til å gi den ene eller andre siden legitimitet ved å konkludere på noe vi ikke har forutsetninger til å klare å sette oss godt nok inn i.

Befolkningsvekst og miljøet ser vi på som større akutte utfordringer enn klimaendringene. Blant annet plast i havet er en viktig og alvorlig utfordring vi i Norge bør ta et særlig eierskap til. Jorden vil etter all sannsynlighet bestå ved en global oppvarming på 3-4 grader og alle arter vil lære seg å tilpasse seg disse endringene.

INP tar imidlertid sterk avstand fra politiske partier, organisasjoner og enkeltpersoner som tilsynelatende ser ut til å ville skaffe seg makt ved å fremme frykt for klimaendringer. På samme måte som vi tar avstand fra at det grønne skifte som en gang var ment at vi alle måtte tenke miljøvennlighet, forsøple mindre og ta vare på naturen, er blitt milliardindustri for multinasjonale selskaper som har sett sitt snitt til å pumpe statlige midler ut av de mange forskjellige lands statskasser.

INP ønsker all industri etableringer velkommen, men vi kan ikke støtte dagens Langskip prosjekt, med målsetning om å benytte statlige midler til CO2 fangst.

INP kan bidra med å bearbeide lovverket, slik at en eventuell privatfinansiert industri, kan få tilrettelagt lovverk og forskrifter, for å starte opp lagring og samling av CO2 fra andre land. Det forutsetter at staten IKKE skal delfinansiere denne industrien, men at markedskreftene etterspør en slik industri.

Klimaet på kloden har alltid vært i endring.

INP kan ikke stå inne for de enorme kostnadene våre politikere påfører det Norske Statsbudsjettet, med inkonsekvente overføringer av våre midler. Vi ønsker å endre fokuset over på miljøforebyggende tiltak, som er dokumenterbare med synlige resultater.

Parisavtalen har som mål å begrense utslipp av klimagasser, først og fremst CO2, for å begrense global oppvarming.

Norge har her uttalt svært ambisiøse mål, mens store økonomiske supermakter har en målsetting om å øke sine utslipp de neste 10 årene.

Uten større bidrag fra de landene som står for majoriteten av utslippene vil alle milliardene vi bruker på vår del av dugnaden ikke ha målbar verdi.

FNs egne klimamodeller tilsier også at dersom alle tilsluttede land klarer å overholde sine forpliktelser, noe de ikke har klart til nå, ville selv det ikke ha særlig effekt på temperaturen.

Vi vil følge med på ny kunnskap fra nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer.

Vi stiller oss også spørsmålet om hvem som eier sannheten i den pågående polariserte debatten:

Hvem har en skjult agenda, hvem er ærlige, hvem har en økonomisk motivasjon i sin forskning, hvem slår politisk mynt på å "skremme folk" og hvem plukker ut hvem som er seriøse forskere?

Hva er fakta og hva er ikke? Hvorfor avsløres agitatorer i å manipulere statistikker?

Hvem er de useriøse og hva er deres motivasjon for å dekke over en eventuell sannhet om klimakatastrofen vi blir fortalt å stå ovenfor? Hvem har rett og hvem tar feil?

INP vil:

- Jobbe for å stanse klimatiltak som kun har symbolverdi
- Vi vil blant annet stoppe videre elektrifisering av sokkelen, noe som har minimal klimaeffekt siden gassen som spares på plattformene blir eksportert og brent av sluttbrukerne i Europa. Det blir feil å bruke 50-100 milliarder kroner bare for å skyve CO2 utslipp over på naboen. I tillegg blir strømkundene gjennom nettleien belastet for utbygging av kraftlinjer på land for å tilrettelegge for strømforsyningen til sokkelen og det er også sannsynlig at økt strømbruk på sokkelen vil føre til økte strømpriser for husholdningene.
- Opprettholde Norges olje og gass produksjon
- Norges produksjon av hydrokarboner er blant verdens reneste. Det er rimelig å anta at en avvikling av vår produksjon vil bli kompensert av andre stater. Deler av inntektene fra nordsjøoljen finansierer også

forskning på fornybar energi. Norsk gass bør benyttes til å fase ut kullkraftverk i Europa.

- Fokuserer fornybar-satsingen mot oppgradering av eksisterende vannkraft
- Vi vil også jobbe for å støtte utbygging av minikraftverk, samt bedre støtten til husholdninger og bedriftsbygg som ønsker å installere varmepumper og solcellepaneler.
- Utrede Thorium-basert energiproduksjon.
- Norge har store ressurser av thorium og dermed gode muligheter for å forske på denne energikilden.
- Norge kan påta seg å lagre CO₂ på norsk sokkel dersom det er ønsket av Europa og at alle land som vil levere gassen dekker alle kostnader for fangst, utbygging av infrastruktur, drift og overvåking.